

Osnovna šola Frana Roša
Celje

ZAVETIŠČA ZA ZAPUŠČENE ŽIVALI

Pogled ljudi na zavetišča in njihov odnos do zapuščenih živali

Raziskovalna naloga

Avtorice:

Špela LIPOVŠEK, 9. a

Katja VERDNIK, 9. a

Klara VREČKO, 9. a

Mentorica:

Marija Maja GRENKO

prof. biologije in gospodinjstva

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2010

IZJAVA

Mentorica, **MARIJA MAJA GREŃKO**, v skladu z 2. in 17. členom Pravilnika raziskovalne dejavnosti »Mladi za Celje« Mestne občine Celje, zagotavljam, da je v raziskovalni nalogi z naslovom

ZAVETIŠČA ZA ZAPUŠČENE ŽIVALI

Pogled ljudi na zavetišča in njihov odnos do zapuščenih živali

katere avtorice so **ŠPELA LIPOVŠEK, KATJA VERDNIK in KLARA VREČKO**:

- besedilo v tiskani in elektronski obliki istovetno,
- pri raziskovanju uporabljeno gradivo navedeno v seznamu uporabljene literature,
- da je za objavo fotografij v nalogi pridobljeno avtorjevo (-iĉino) dovoljenje in je hranjeno v šolskem arhivu;
- da sme Osrednja knjiŹnica Celje objaviti raziskovalno nalogo v polnem besedilu na spletnih portalih z navedbo, da je nastala v okviru projekta Mladi za Celje,
- da je raziskovalno nalogo dovoljeno uporabiti za izobraŹevalne in raziskovalne namene s povzemanjem misli, idej, konceptov oziroma besedil iz naloge ob upoštevanju avtorstva in korektnem citiranju,
- da smo seznanjeni z razpisni pogoji projekta Mladi za Celje.

Celje, 8. marca 2010

Źig Źole

Źola
OŹ FRANA ROŹA

Podpis mentorice

Podpis odgovorne osebe

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem učenkam in učencem Osnovne šole Frana Roša, ki so bili pripravljeni iskreno odgovarjati in nam bili s tem v veliko pomoč. Poleg tega pa so bili tudi pripravljeni pomagati s prinašanjem živalske hrane in drugi potrebnih stvari za zavetišče Zonzani.

Zahvaljujemo se mentorici Maji Grenko, ki nam je bila pri raziskovalnemu delu v oporo in pomoč. Pri delu nas je vodila, usmerjala in nam pomagala z nasvetu.

Zahvaljujemo se Tatjani Lenko, direktorici Zavetišča za živali Zonzani, za njene izčrpne odgovore in pomoč pri delu raziskovalne naloge. Prav tako se zahvaljujemo Roku Krajniku, veterinarju iz Veterinarske ambulante Zvitorepka, ki nas je prijazno sprejel in nam zavzeto odgovarjal ter razkazal veterinarsko postajo.

Lucija Hajnšek nam je pomagala pri delu z nasveti in lektoriranjem raziskovalne naloge, zato se tudi njej iskreno zahvaljujemo.

KAZALO

POVZETEK	6
1 UVOD.....	7
2 TEORETIČNA IZHODIŠČA.....	9
2.1 ZAKON O ZAŠČITI ŽIVALI.....	9
2.2 KAKO RAVNATI Z NAJDENČKOM.....	11
2.3 ZAVETIŠČA ZA ZAPUŠČENE ŽIVALI V TUJINI.....	12
2.4 UREJENOST ZAVETIŠČ ZA ZAPUŠČENE ŽIVALI PRI NAS.....	14
2.5 SPREJEM ŽIVALI V ZAVETIŠČE, NAMESTITEV IN OSKRBA.....	18
2.6 ODDAJA ŽIVALI IZ ZAVETIŠČA.....	19
2.7 ČLOVEK IN PES	22
3 OPREDELITEV PODROČJA RAZISKAVE	27
3.1 HIPOTEZE	28
3.2 RAZISKOVALNE METODE.....	29
3.2.1 DELO Z LITERATURO.....	29
3.2.2 DELO Z INTERNETOM.....	29
3.2.3 ANKETIRANJE.....	29
3.2.4 OBISK ZAVETIŠČA ZA ZAPUŠČENE ŽIVALI	29
3.2.5 OBISK VETERINARSKE POSTAJE ZVITOREPKA.....	29
3.2.6 OBDELAVA PODATKOV	29
4 ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV.....	30
4.1 ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV UČENCI IN ODRASLI.....	30
4.1.1 ANALIZA 1. VPRAŠANJA: Ali veste, kaj je zavetišče za živali?	30
4.1.2 ANALIZA 2. VPRAŠANJA: Ali so zavetišča javna ali zasebna?	31
4.1.3 ANALIZA 3. VPRAŠANJA: Ste že kdaj bili v zavetišču za zapuščene živali?	32
4.1.4 ANALIZA 4. VPRAŠANJA: Kakšno je vaše mnenje o zavetiščih?.....	33
4.1.5 ANALIZA 5. VPRAŠANJA: Ali imate hišnega ljubljence?	35
4.1.6 ANALIZA 6. VPRAŠANJA: Ali ste že kdaj vzeli kakšno žival iz zavetišča? .	37

4.1.7 ANALIZA 7. VPRAŠANJA: Ali se strinjate z naslednjo trditvijo »Živali iz zavetišča so drugačne kot tiste, ki jih lahko dobimo pri rejcu.«?	38
4.1.8 ANALIZA 8. VPRAŠANJA: Ste že kdaj pomagali ustanovam, ki se ukvarjajo z živalmi? Na kakšen način ste pomagali?	40
4.1.9 ANALIZA 9. VPRAŠANJA: Ali bi bili pripravljeni vzeti kakšno žival iz zavetišča?	42
4.2 ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV GLEDE NA ZASTAVLJENE HIPOTEZE	45
5 OBISK ZAVETIŠČA ZA ZAPUŠČENE ŽIVALI	55
6 OBISK VETERINARSKE AMBULANTE	61
7 ZAKLJUČEK	67
8 UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI	68
9 PRILOGE	69
9.1 VZOREC ANKETNEGA VPRAŠALNIKA	69
9.2 VZOREC VPRAŠANJ ZA INTERVJU S TATJANO LENKO IZ ZAVETIŠČA ZONZANI	71
9.3 VZOREC VPRAŠANJ ZA INTERVJU Z ROKOM KRAJNIKOM IZ VETERINARSKE AMBULANTE ZA MALE ŽIVALI ZVITOREPKA V CELJU	72
9.4 OBVESTILO PO ŠOLSKEM RADIU ZA ZBIRALNO AKCIJO	73

POVZETEK

S problematiko zapuščenih živali se srečujemo vsak dan. A pogostokrat slepih oči odkorakamo stran. V raziskovalni nalogi smo se zato usmerile v raziskovanje odnosa človeka do zavetišč in zapuščenih živali. Kako človek ravna, ko vidi ali sreča zapuščeno, zavrženo žival? Kako pomaga zavetiščem in kakšno je njegovo mnenje?

Najprej smo izdelale plakate in jih izobesile po šoli, nato smo izvedle zbiralno akcijo za zavetišče za zapuščene živali. Zbrale smo veliko materiala in ga odnesle v zavetišče Zonzani v Dramlje. Tam smo opravile tudi intervju z lastnico zavetišča in si ogledale tamkajšnje živali in njihove prostore. Dobile smo tudi nekaj zloženek in napotkov za nadaljnje iskanje literature. Ostalo literaturo smo poiskale v Osrednji knjižnici Celje, veliko podatkov smo našle tudi na spletu.

Odpravile smo se tudi v veterinarsko ambulanto Zvitorepka v Celju in tam opravile intervju z veterinarjem, ki sodeluje z zavetiščem Zonzani. Na podlagi našega zanimanja in literature smo sestavile anketni vprašalnik. Razdelile smo ga med učence od 4. do 9. razreda na osnovni šoli, v Planetu Tuš v Celju pa smo anketirale osebe, stare nad 35 let.

Pri raziskovalnem delu smo ugotovile, da razlike med starostnimi skupinami niso velike. Presenetilo nas je dejstvo, da velika večina ljudi še ni vzela živali iz zavetišča, vendar bi bili to pripravljeni storiti. Ugotovile smo tudi, da so ljudje še vedno precej neozaveščeni glede zavetišč.

1 UVOD

Danes v hišah in stanovanjih srečujemo najrazličnejše hišne ljubljence, od rib v akvarijih in ptic v kletkah do plazilcev v terarijih. Vse te živali so varno zaprte in ločene od nas s steklom ali rešetkami. Samo psi in mačke se smejo prosto sprehajati iz prostora v prostor; gibljejo se lahko skoraj po svoji volji. Do njih imamo poseben odnos¹. Po splošnem prepričanju so mačke in psi zvestejši, zanesljivejši in pri nekaterih ljudeh vredni celo večjega zaupanja kot ljudje. Vez, ki je sklenjena med psom in človekom, je stara že skoraj 10 000 let.

Vse živali, ki jih štejemo za domače ljubljence, si zaslužijo imeti odgovorne lastnike, ki bi zanje lepo skrbeli skozi vse njihovo življenje. Vendar ni vedno tako. Ljudje se odgovornosti do živali pogosto ne zavedajo. Dostikrat se ljudje naveličajo svojega ljubljence, niso pa redki niti primeri, ko gre za mučenje živali. Njihov odnos do živali je neopravičljiv. Žival preprosto zapustijo, jo zavržejo.

Takim zapuščenim in zavrženim živalim so najpogosteje edina rešitev zavetišča za zapuščene živali. V prvi fazi je namen zavetišč za živali pomagati tistim domačim ljubljencem, s katerimi je svet ravnal nepravilno in kruto. Skupna želja zavetišč je pomagati čim večjemu številu brezdomnih živali. V zavetiščih se nahajajo tako izgubljene, kot zapuščene in zavržene živali. Skoraj vedno so to psi ali muce. Nekaterim se poišče starega ali novega lastnika. Kakšna žival preživi v zavetišču tudi po več mesecev, ko čaka na oddajo.

Število zapuščenih živali v Sloveniji je veliko. Občine so dolžne izvajati Zakon o zaščiti živali, ki v svojem 27. členu določa, da je potrebno zapuščenim živalim zagotoviti pomoč, oskrbo in namestitev v zavetišču. Zakon še veleva, da morajo na vsakih 800 registriranih psov zagotoviti eno mesto v zavetišču. V nekaterih občinah to predstavlja velik problem, saj zakona še niso začeli izvajati ali pa je izvajanje pomanjkljivo.

---

¹ Morris, D.1990: Zakaj pes maha z repom. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 7.

Za temo o zavetiščih za zapuščene živali smo se odločile, ker smo vse ljubiteljice živali. Seznanjene smo s problematiko zapuščenih živali v zavetišču Zonzani v Dramljah. Zaradi tega smo tudi organizirale zbiralno akcijo za pomoč zavetišču. Zanimala nas je tudi urejenost zavetišč v svetu in pri nas. Ker smo želele o zavetiščih, zapuščenih živalih in odnosu človeka do le teh izvedeti kaj več, smo se odločile za raziskovalno nalogo.

2 TEORETIČNA IZHODIŠČA

2.1 ZAKON O ZAŠČITI ŽIVALI

1. člen pri splošnih določbah Zakona o zaščiti živali²: »... določa odgovornost ljudi za zaščito živali, to je zaščito njihovega življenja, zdravja in dobrega počutja; določa pravila za dobro ravnanje z živalmi; določa, kaj se šteje za mučenje živali in katera ravnanja oziroma posegi na živalih so prepovedani; določa pogoje, ki jih je treba za zaščito živali zagotoviti pri reji živali, prevozu, izvajanju določenih posegov in poskusov na živalih, zakolu in usmrtni živali; ureja postopek, pravice in obveznosti v primerih, ko gre za zapuščene živali; določa pogoje za društva, ki na področju zaščite živali delujejo v javnem interesu; določa nagrade in priznanja na področju zaščite živali; ureja nadzorstvo nad izvajanjem tega zakona ter kazenske sankcije za kršitelje odločb tega zakona«.

Po 2. členu tega zakona je zaščita živali dolžnost vseh pravnih in fizičnih oseb : »/.../, ki so v kakršnem koli odnosu do živali, zlasti pa skrbnikov živali; lokalnih skupnosti in države; veterinarskih, živinorejskih, znanstveno-raziskovalnih in pedagoških zavodov; lovskih, kinoloških in drugih organizacij, ki združujejo rejce živali; društev, ki so se ustanovila za uveljavljanje in izvajanje deklaracije o pravicah in zaščiti živali«.

Za mučenje živali se po 4. členu Zakona o zaščiti živali smatra naslednje:

- vsako ravnanje ali opustitev ravnanja, storjeno naklepno, ki živali povzroči hujšo poškodbo ali dalj časa trajajoče ali ponavljajoče trpljenje ali škodi njenemu zdravju;
- nepotrebna ali neprimerna usmrtni živali.

DOLŽNOSTI SKRBNIKA ŽIVALI

Po 7. členu Zakona o zaščiti živali mora skrbnik živali zagotoviti:

---

² Zakon o zaščiti živali (ZZZiv), Ur. l. RS, št. 98/1999

- bivališče, hrano, vodo in oskrbo na način, ki je glede na vrsto živali, pasmo, starost, stopnjo razvoja, prilagoditve in udomačitve primeren njenim fiziološkim in etološkim potrebam v skladu z ustaljenimi izkušnjami in znanstvenimi spoznanji;
- svobodo gibanja, primerno živali glede na njeno vrsto, pasmo, starost, stopnjo razvoja, prilagoditve in udomačitev, ki preprečuje nepotrebno trpljenje;
- dovolj prostora, če je privezana ali zaprta, glede na njene fiziološke in etološke potrebe v skladu z ustaljenimi izkušnjami in znanstvenimi spoznanji;
- svetlobo, toploto, vlažnost, kroženje zraka, zračenje, koncentracijo plinov, higieno in intenzivnost hrupa v prostoru, kjer je žival, ki ustreza njeni vrsti in stopnji razvoja, prilagoditvi in udomačitvi, fiziološkim in etološkim potrebam ter predpisanim higienskimi pogojem;
- ločeno nastanitev živali.

SKRB ZA POŠKODOVANE IN BOLNE ŽIVALI

18. člen določa, da mora skrbnik živali pravočasno zahtevati veterinarsko pomoč in oskrbo bolnih ali poškodovanih živali, veterinarsko pomoč pri porodih, kadar je potrebna, in ustrezno nego bolnih, poškodovanih in onemoglih živali.

SKRB ZA ZAPUŠČENE ŽIVALI

Po 27. členu Zakona o zaščiti živali se morajo zapuščenim živalim zagotoviti pomoč, oskrba in namestitve v zavetišču.

Kdor izgubi žival ali kdor najde zapuščeno žival, mora po 29. členu o tem obvestiti zavetišče oziroma pristojno veterinarsko organizacijo.

IMETNIK ZAVETIŠČA

Imetnik zavetišča je po 27. členu lahko občina oziroma vsaka fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje predpisane pogoje.

Izpolnjevanje predpisanih pogojev za začetek delovanja zavetišča ugotavlja upravni organ, pristojen za veterinarstvo, v pravnem postopku.

Imetnik zavetišča po 28. členu Zakona o zaščiti živali opravlja naslednje naloge:

- sprejema prijave o zapuščenih živalih;
- zagotavlja potrebno veterinarsko pomoč zapuščenim živalim;
- zagotavlja ulov, prevoz, namestitev in oskrbo zapuščenih živali v zavetišču;
- skrbi za iskanje skrbnikov teh živali oziroma prodajo ali oddajo živali novim skrbnikom;
- skrbi za ažurno vodenje registra psov, ki ga enkrat letno posreduje lokalni skupnosti.

2.2 KAKO RAVNATI Z NAJDENČKOM

Malo ljudi ve, kako ravnati z najdenčkom. Nina Štarkel je v članku »Kako ravnati z najdenčkom?«³ zapisala postopke oziroma proces ravnanja z najdenčkom. Kadar gre za poškodovano žival, moramo nujno poklicati zavetišče, ki ima podpisano pogodbo z občino, na območju katere žival najdemo. Pravilnik o pogojih za zavetišča za zapuščene živali namreč določa, da mora zavetišče poskrbeti za namestitev poškodovane živali v roku štirih ur. Če pa žival ni poškodovana, najprej raje malo raziščimo po bližnji okolici, če jo kdo pogreša. Lahko pa jo tudi odpeljemo k veterinarju, da preveri, če ima žival čip.

Torej, bolje je, če pred klicem zavetišča še malo počakamo. Tri dni je namreč zakonsko predpisan čas, da predamo žival pristojnemu zavetišču. V tem času lahko najdenčku sami poiščemo novega lastnika, a mora biti v tem primeru žival nujno pregledana za čip. Vseeno je boljše, če ga predamo v oskrbo zavetišču, kjer ima še aktualni lastnik osem dni časa, da se oglasi ponjo.

Zavetišče ima 24 ur - po prejemu zahtevka za prevzem živali - čas, da se nanj odzove in poskrbi za najdeno žival.

---

³ Štarkel, N. 2010. Kako ravnati z najdenčkom? V: Novi tednik, št. 5, 19. 1. 2010

2.3 ZAVETIŠČA ZA ZAPUŠČENE ŽIVALI V TUJINI

Zavetišča za živali so ustanove, ki nudijo dom izgubljenim ali zavrženim živalim, prvotno v največji meri psom in mačkam. Dandanes je cilj zavetišč živalim zagotoviti varno in ljubeče okolje, dokler ni žival posvojena ali premeščena v drugo organizacijo. Mnogo razvitih zavetišč s posebnimi metodami preveri značaj in obnašanje živali, preden jih oddajo v ustrezno domače okolje.

V tujini poznajo več vrst različnih zavetišč za živali⁴ in sicer:

Krajevna zavetišča za živali (Animal control agency, municipal shelters)

Občinska zavetišča so običajno neprofitne organizacije, ki jih s pogodbo financirajo občine oz. mestne skupnosti in tako zagotavljajo izvajanje odlokov, povezanih z živalmi. Poleg nastanitve živali nudijo mnoga občinska zavetišča tudi izobraževalne storitve za lastnike, poceni kastracijo in sterilizacijo, cepljenje in veterinarsko oskrbo ter koristne nasvete.

Zavetišča »odprtih vrat« (Open Door Shelters)

To so zavetišča, ki sprejmejo vse živali brez čakalnih vrst in pristojbine.

Živalska pribežališča (Animal sanctuary)

T. i. živalsko pribežališče skrbi za živali do njihove naravne smrti, ne da bi jim poiskali drug dom. Mnogo teh ustanov vzame živali, ki niso primerne za posvojitev – nesocializirane živali – na primer mačke, divje živali, zlorabljene živali, ki potrebujejo posebno oskrbo, živali z vedenjskimi motnjami. Vse to otežuje posvojitve ali jih naredi praktično nemogoče.

Humana zavetišča (»No-kill«)

Ta vrsta zavetišč ne ogroža življenja živali, ki niso posvojene. Evtanazija živali se pogosto pojavi v primeru, da se živali ne da posvojiti, ponavadi zaradi posebnih medicinskih ali vedenjskih posebnosti. To vključuje mladičke kužkov in muck, ki potrebujejo stalno nego in bi sicer morali biti uspavani. "No-kill" zavetišča lahko

---

⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Animal_shelter, uporabljen 12. 12. 2009

poskrbijo za te živali, ki jih je treba oskrbovati v t. i. rejniških domovih, dokler niso dovolj stari, da se vrnejo v zavetišče, kjer jim lahko potem poiščejo primerne posvojitelje.

Nekatera zavetišča za živali v tujini so odlično urejena, nekatera pa so »odvratne luknje«. Oskrba živali, zdravljenje, nameni in zmogljivosti so na zelo različni ravni. Zavetišča so lahko v zasebni lasti ali v javni lasti. Nekatera zavetišča delujejo le od donacij, medtem ko ostala prejemajo davčno podporo. Včasih zavetišča prejemajo davčno podporo pod pogojem, da lahko na nekaterih živalih izvajajo poizkuse.

Nekatera zavetišča so specializirana le za mačke ali pse, vendar je večina takšnih, ki sprejemajo oboje, poleg tega pa tudi manjše živali, kot so zajci, hrčki in eksotične ptice. Nekatera zavetišča lahko prostoživečim živalim zagotovijo primerno okolje, ostala pa jih napotijo v primerne prostore. V primeru, da je tak prostor blizu, sprejme vse prostoživeče živali.

Zaradi prostorske stiske večina zavetišč uspava stare živali, na smrt bolne ali agresivne živali, poleg tega pa imajo z njimi visoke stroške in vedo, da posvojiteljev ne bodo našli.

IDEALNO ZAVETIŠČE ZA ŽIVALI⁵

Idealno zavetišče za živali je varen pristan za izgubljene, ranjene, zlorabljene in nezaželene živali. Zavetišča prejemajo primerna finančna sredstva. Živali nikoli ne dajo na voljo laboratorijem, podjetjem ali krutim skrbnikom. Kadar je evtanazija zares potrebna, je le-ta kar se da neboleča in netravmatična.

Idealno zavetišče za živali ima tudi prijazno, pozorno in izobraženo osebje, prostorna zavetja za mačke in pse. Najbolj napredna zavetišča pa imajo tudi t.i. toplice in antistresne programe. Med osebjem so tudi prostovoljci. Živalim je

---

⁵ http://www.peta.org/mc/factsheet_display.asp?ID=40, uporabljeno 12. 12. 2009

zagotovljena veterinarska nega, poleg tega pa imajo posebne oddelke in sobe za pravkar prispele živali.

Idealno zavetišče je narejeno tako, da se prav vsak obiskovalec počuti dobrodošlega. Poleg tega ima zavetišče tudi posebno sobo, kjer lahko morebitni posvojitelji spoznavajo živali.

Skozi številne reklame zavetišča opominjajo javnost, da je prvoten pomen zavetišč živalim najti novi dom. Včasih so časopisi in revije na razpolago za objavljanje seznama živali, ki iščejo novi dom. Včasih celo objavijo fotografije živali, ki imajo potencialen videz za posvojitev. Novice, fotografije in zgodbe so lahko prav tako objavljene na radiu, veterinarski kliniki itd.

Idealno zavetišče je odprto za prav vse živali, potrebne pomoči in oskrbe ter novega lastnika. Prilagojen pa mora imeti tudi delovni čas. Odprto mora biti vsaj en večer v tednu in nekaj ur med vikendom.

2.4 UREJENOST ZAVETIŠČ ZA ZAPUŠČENE ŽIVALI PRI NAS

V Sloveniji ureja delovanje zavetišč Pravilnik o pogojih za zavetišča za zapuščene živali⁶, kjer so v 2. členu navedeni vsi pogoji, ki jih mora izpolnjevati zavetišče:

Zavetišče mora biti registrirano za opravljanje dejavnosti in mora imeti vsaj:

- prostor za sprejem strank in vodenje evidenc,
- prostor za opravljanje veterinarskih storitev,
- sanitarne prostore za osebje,
- prostor za pripravo in skladiščenje hrane,
- prostor za shranjevanje opreme za čiščenje in razkuževanje prostorov in opreme,
- prostor za kopanje in čiščenje živali,
- izolatorij za pse,
- izolatorij za mačke,

---

⁶ Pravilnik o pogojih za zavetišča za zapuščene živali, Ur. l. RS, št. 45/2000

- bivalne prostore za pse,
- bivalne prostore za mačke,
- bivalne prostore (kletke, bokse oziroma ustrezne posode) za druge hišne živali,
- prostor s hladilnico za poginule in usmrčene živali (hladilna skrinja),
- prostor za izpust psov.

Celotno zavetišče mora biti ograjeno in, če osebje ni stalno prisotno, tehnično varovano (alarm, vezan na varnostno službo, policijo ali telefon vodje zavetišča).

Tla in stene v prostorih, kjer so nameščene živali, morajo biti iz neporoznega in nehigroskopičnega materiala oziroma taka, da se jih da enostavno čistiti in razkuževati, ter odporna na grizenje in praskanje.

V zaprtih prostorih za živali mora biti zagotovljeno ustrezno zračenje. V teh prostorih morajo biti stene in streha ustrezno izolirani. V njih je priporočljiva temperatura med 5 °C ter 25 °C in ne sme biti nižja od 0 °C.

V prostorih, kjer so bolne živali, temperatura ne sme biti nižja od 20 °C.

Bivalni prostor psa mora imeti dva dela: zaprti – pokriti del in odprti del – tekališče. Zaprti del mora biti velik najmanj 1,2 m x 1,8 m odprti del pa najmanj 1,2 m X 2,4 m.

Če je v enem prostoru nameščenih več psov, mora imeti vsak pes v zaprtem delu zagotovljeno površino vsaj 1,5 m², v odprtem delu pa najmanj 2 m².

V bivalnem prostoru morajo biti ustrezni predmeti, s katerimi se pes zamoti oziroma igra.

Bivalni prostor za mačke mora biti velik najmanj 1 m x1 m x1 m.

Če so mačke nameščene skupinsko, je lahko skupaj nameščenih največ petnajst odraslih mačk ali dvajset mladičev, in sicer v prostoru velikem najmanj 3 m x 4,5 m x 2 m.

V vsakem bivalnem prostoru mora biti prostor za iztrebljanje in ustrezno ležišče za vsako mačko.

V bivalnem prostoru morajo biti ustrezni predmeti, s katerimi se mačka zamoti oziroma igra.

Vsaj ena tretjina bivalnih prostorov in ena tretjina prostorov v izolatoriju mora biti urejena tako, da omogoča varno ravnanje z nevarnimi živalmi.

Imetnik zavetišča mora imeti ustrezno vozilo oziroma vozila za prevoz živali. V vozilu mora biti prostor za živali ločen od prostora voznika.

Prostor za živali mora biti:

- dovolj prostoren, da žival normalno stoji in leži;
- zračen;
- brez ostrih robov;
- opremljen tako, da omogoča varen prevoz živali;
- enostaven za čiščenje.

Vozilo mora biti označeno z imenom, naslovom in telefonsko številko zavetišča.

Imetnik zavetišča mora imeti stalen in neposreden vpogled v register psov, in sicer v tiste podatke, ki so potrebni za iskanje skrbnika psa po identifikacijski številki, o cepljenju in opisu živali ter preverjanje lastništva živali.

Uradne ure v zavetišču morajo biti najmanj štiri ure vsak delovni dan, poleg tega mora biti organizirana stalna 24-urna pripravljenost oziroma dežurstvo za sprejem živali v nujnih primerih. Dežurstvo ima imetnik zavetišča lahko organizirano samostojno ali v sodelovanju z veterinarsko organizacijo, s Centrom za obveščanje ali policijo, ki mora imeti telefonsko številko dežurnega v zavetišču.

V prostorih zavetišča mora biti oglasna deska, na kateri se objavljajo podatki, pomembni za delo zavetišča. Imetnik zavetišča mora iskati živali tudi preko sredstev javnega obveščanja, ki so pripravljena tovrstna obvestila objavljati

zastoj. Spletno stran ima lahko na internetu, kjer so fotografije in osnovni podatki vseh najdenih živali (spol, starost, kje in kdaj je bila najdena).

V zavetišču mora biti zadostno število oskrbnikov, ki morajo biti usposobljeni za delo z živalmi ter za dajanje nujne prve pomoči živalim, in sicer vsej en oskrbnik na vsakih 20 namestitvenih mest za pse.

Zavetišče mora imeti vodjo zavetišča, ki mora imeti vsaj srednjo izobrazbo veterinarske smeri ali srednjo izobrazbo druge smeri in z delom pridobljene izkušnje z živalmi.

Vodja vodi delo zavetišča, skrbi za spoštovanje veterinarsko-sanitarnega reda, vključuje v delo prostovoljce, je odgovoren za vodenje evidenc.

Imetnik zavetišča ne more biti in v zavetišču ne more delati oseba, obsojena storitve kaznivega dejanja mučenja živali, razen če gre za izrečen vzgojni ukrep opravljanja dela v korist lokalne skupnosti.

Imetnik zavetišča mora zagotoviti stalno prisotnost ali pripravljenost veterinarja oziroma veterinarske službe.

Zavetišče mora imeti svet zavetišča, ki:

- nadzoruje delo zavetišča;
- določa višino prispevkov, ki jih plačujejo skrbniki v zvezi z zapuščenimi živalmi;
- skrbi za promocijo zavetišča in za pridobivanje sponzorskih sredstev.

Svet zavetišča imenuje lokalna skupnost oziroma lokalne skupnosti, katerih območje s svojim delovanjem pokriva zavetišče.

2.5 SPREJEM ŽIVALI V ZAVETIŠČE, NAMESTITEV IN OSKRBA

Kot navaja Pravilnik o pogojih za zavetišča za zapuščene živali⁷ imetnik zavetišča sprejme obvestilo o zapuščeni živali, ga vpiše v evidenco, preveri, ali je žival na seznamu pogrešanih živali, in obvesti skrbnika, sicer pa zagotovi ulov in prevoz živali v zavetišče, če najditelj tega ne more storiti sam.

Imetnik zavetišča mora zagotoviti namestitev živali v zavetišče v roku 24 ur po sprejemu obvestila, če gre za poškodovano žival, pa v roku 4 ur.

Če je zavetišče polno, se imetnik zavetišča lahko dogovori z najditeljem ali drugo zainteresirano osebo, da le-ta skrbi za žival v času, dokler je zavetišče polno, oziroma zaprosi za pomoč drugo zavetišče.

Če je žival poškodovana, imetnik zavetišča zagotovi njen prevoz v veterinarsko ambulanto, po veterinarski oskrbi pa prevoz v zavetišče.

V primeru, da je žival agresivna, najditelj ali imetnik zavetišča obvesti pristojno veterinarsko organizacijo. Enako se postopa v primeru, če se pri živali utemeljeno sumi na steklino.

Če se najde zapuščene prosto živeče domače mačke, imetnik zavetišča te živali sprejme, jim po potrebi zagotovi ustrezno veterinarsko oskrbo, zagotovi sterilizacijo oziroma kastracijo in jih po okrevanju, če ni interesenta, ki bi jih prevzel v skrbništvo, ustrezno označene, če je okolje primerno za vrnitev, vrne v okolje, kjer so bile najdene.

Imetnik zavetišča sprejema živali, za katere njihovi skrbniki nočejo ali ne morejo več skrbeti (oddane živali), in pomaga iskati nove skrbnike. Zavetišče sprejme žival v roku 8 dni po prejemu zahteve. Skrbnik, ki je žival oddal, nima pravice do druge živali iz zavetišča, razen v izjemnih primerih v dogovoru z vodjem zavetišča.

---

⁷ Pravilnik o pogojih za zavetišča za zapuščene živali, Ur. l. RS, št. 45/2000

Skrbnik, ki oddaja žival, mora poleg osebnih podatkov podati ustrezno izjavo, da je dejansko njen lastnik in da soglaša, da lastninska pravica na živali preide na zavetišče, izročiti vso dokumentacijo o živali, podati informacije o značaju in navadah živali ter plačati prispevek za delovanje zavetišča.

Če žival izpolnjuje predpisane pogoje za usmritev, imetnik zavetišča zavrne sprejem take živali in napoti skrbnika v veterinarsko organizacijo.

Postopek ob sprejemu živali v zavetišče

1. Pes:

Ob sprejemu psa najprej veterinarsko pregledajo, zaščitijo proti notranjim (glistam, trakulji) in zunanjim zajedalcem (klopi, bolhe) ter očistijo ušesa. Po osmih dneh bivanja v zavetišču (karanteni) ga cepijo proti pasjim kužnim boleznim (pasji kugi, parvovirozi, kužnemu kašlju, hepatitisu, leptospirozi) in steklini. Če je pes po desetih dneh zdrav, ga pripravijo za oddajo, še prej pa praviloma sterilizirajo in po potrebi kastrirajo ter označijo z mikročipom. Ob oddaji psa posvojitelj dobi knjižico o cepljenju.

2. Mačka:

Mačko po prihodu najprej veterinarsko pregledajo, jo zaščitijo proti notranjim (glistam, trakulji) in zunanjim zajedalcem (klopi, bolhe). Po osmih dneh bivanja v zavetišču mačko, ki je zdrava, cepijo proti mačjim kužnim boleznim (mačji kugi, mačjemu kužnemu kašlju, proti kalici virusom). Vse mačke starejše od 6 tednov sterilizirajo / kastrirajo, pregledajo na teste kužnih bolezni (mačja levkoza, mačji aids ter mikrosporija – test traja 12 dni) ter jo označijo z mikročipom. Če je mačka zdrava, jo po 20 dneh pripravimo za oddajo.

2.6 ODDAJA ŽIVALI IZ ZAVETIŠČA

Za vrnitev živali mora oskrbnik, ki se mu je žival izgubila, podati zahtevo imetniku zavetišča.⁸

---

⁸ Pravilnik o pogojih za zavetišča za zapuščene živali, Ur. l. RS, št. 45/2000

Če imetnik zavetišča dvomi, da gre za pravega lastnika, lahko zahteva predložitev ustreznih dokazov (knjižica o cepljenju, veterinarska kartoteka, fotografije, izjave sosedov ipd.) oziroma počaka do preteka roka 8 dni, če se javi še kaka oseba, ki trdi, da je skrbnik živali.

Predložitev dokazov je obvezna, če žival osebe ne prepozna, je do nje napadalna ali se je boji.

Skrbnik mora predhodno pokriti stroške oskrbe živali po veljavnem ceniku zavetišča.

Skrbnik mora podpisati izjavo, da je dejansko skrbnik živali in da mu je bila žival vrnjena.

Preden pes ali mačka zapusti zavetišče, mora biti označena z mikročipom za identifikacijo živali.

Če skrbnik ne zahteva vrnitve živali ali če gre za odvzeto ali oddano žival, jo imetnik zavetišča odda novemu skrbniku, ki se zaveže, da bo za žival ustrezno skrbel.

Če je več interesentov, imetnik zavetišča odda žival tistemu interesentu, ki ima boljše pogoje za oskrbo živali. Zavetišče o tem presodi na podlagi predhodno izpolnjenega vprašalnika o interesentovih izkušnjah z živalmi, znanju, bivalnih pogojih in o tem, kakšno žival želi. Imetnik zavetišča lahko pred oddajo živali preveri, ali interesent dejansko izpolnjuje pogoje oziroma ali je navedel resnične podatke.

Morebitni novi lastnik naj ima ob ogledu živali s seboj tudi druge družinske člane, priboljške, igrače, krtačo in manjšo brisačo.

Ob predaji živali mora novi skrbnik podpisati izjavo o prevzemu živali, s katero se zaveže, da bo za žival ustrezno skrbel. Iz izjave mora biti razvidno naslednje:

- osebno ime in datum rojstva skrbnika;
-

- naslov stalnega prebivališča ter telefonska številka;
- opis živali;
- identifikacijska številka (mikročip);
- soglasje skrbnika, da predstavniki zavetišča lahko občasno preverjajo, ali ustrezno skrbi za žival;
- soglasje skrbnika, da bo v primeru prodaje ali oddaje živali o tem obvestil imetnika zavetišča.

V primeru selitve skrbnik živali o tem pisno obvesti imetnika zavetišča.

Pred oddajo se psice praviloma sterilizira, mačke pa sterilizira oziroma kastrira. O izjemah odloča vodja zavetišča, ki mora v kartoteko vpisati utemeljitev svoje odločitve.

Pri brijih živalih in živalih z mladiči začne tridesetdnevni rok, po katerem je žival dovoljeno usmrtiti, teči šele od dneva odstavitve mladičev oziroma šestdeseti dan po skotitvi mladičev.

V primeru samic z mladiči, katerih število presega število, ki ga lahko vzredi samica sama ali ob pomoči človeka in je možnost za oddajo teh mladičev zelo majhna, lahko veterinar dovoli usmrtitev določenega števila mladičev takoj po skotitvi.

Primer oddaje psa

Novim lastnikom je treba povedati, da bodo lahko v zavetišču spoznali le del značaja psa. Vsekakor pa morajo vedeti tudi, kako naj sami spoznajo pse, ki se jim zdijo zanimivi.

Postopek spoznavanja poteka takole:

- najprej psa spoznajo ob mreži pesjaka;
- ob psu naj počepnejo s strani in naj ne gledajo neposredno v psa;
- če je pes miren, se lahko obrnejo k njemu in ga pogledajo v oči;
- če si pes očitno želi stika s človekom, lahko položijo dlan na rešetko;
- psu lahko pokažejo priboljšek in preizkusijo, kako se nanj odzove.

2.7 ČLOVEK IN PES

Pes že dolgo ne živi tako, kot so živeli njegovi divji predniki. Danes je pes predvsem predan človeku, rad se druží z njim, človek pa prav tako s psom⁹. Hkrati pa imajo v zavetiščih, glede na vse živali, daleč največ psov.

Ker se pes uvršča v sam vrh domačih ljubljencev, nas je zanimalo, od kod pravzaprav ta priljubljenost psov. Iz virov smo ugotovile, da je povezanost človeka in psa zgodovinsko pogojena.

Nikoli ne bomo zagotovo vedeli, kako se je zgodilo – kako sta prišla skupaj človek in pes¹⁰. Zadnje izkopanine kažejo, da so ljudje začeli udomačevati psa na Srednjem vzhodu pred najmanj 10 000 leti in mogoče že celo pred 35 000 leti¹¹. Poznamo dve teoriji o izvoru domačega psa. Zagovorniki prve teorije monofiletskega izvora govorijo o »manjkajočem členu« – o davni vrsti divjih psov, ki naj bi bili še najbolj podobni današnjemu dingu; iz te vrste naj bi se, preden so jo povsem iztrebili prvi ljudje, razvil domači pes¹². Glede na posebne zakonitosti živinoreje je takšna domneva dokaj verjetna. Človek si je zmeraj, potem ko je z domačo vzrejo »izboljšal« to ali ono vrsto udomačene živali, prizadeval iztrebiti njene divje, »neizboljšane« sorodnike, da bi onemogočil nezaželeno križanje. Očitno smo enakemu procesu priča tudi v primeru podivjanih domačih psov. Začeli so se pariti med seboj in njihovi potomci so si postali po vsem svetu čedalje bolj podobni. Tako imajo avstralski dingo, novogvinejski pojoči pes, srednjevzhodni parijski pes in indijski pes v Ameriki presenetljivo veliko skupnih potez. Kljub vablivosti tovrstnih domnev pa ta teorija danes nima več veliko privržencev.

---

⁹ Zorko, M. 2005: Povezava človek – žival na primeru psov iz azila Maribor, diplomsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko, str. 13

¹⁰ Taylor, I. 1993: Vaš pes. Ljubljana: Državna založba Slovenije in Mladinska knjiga, str. 6

¹¹ Podržaj, M. 2007: Povezava človek – žival na primeru psov iz azila Gmajnice v Ljubljani, diplomsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko, str. 14

¹² Morris, D.1990: Zakaj pes maha z repom. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 19-20

Nekateri znanstveniki mislijo, da so začeli ljudje najprej udomačevati volkove, ki so pobirali odpadke ob človeških naselbinah. Drugi spet mislijo, da je nastal prvi stik med ljudmi in volkovi na lovu. Naši predniki so lovili volkove za hrano, pobijali odrasle živali, mladiče pa odnašali s sabo, da bi jih še malo poredili. Nomadske skupine so prinesle pse iz Srednjega vzhoda v Evropo. Nekaj podobnega se je nemara zgodilo tudi v Avstraliji, kamor je človek prinesel prednika divjega dinga.

Po drugi teoriji polifiletskega izvora naj bi današnje različne pasme psov izvirale iz dveh sorodnih divjih vrst: ena veja naj bi imela za prednika volka, druga pa šakala. Za takšno razlago se je v svojih spisih najodločneje zavzemal naravoslovec Konard Lorenz, vendar so poznejše raziskave pokazale, da je teorija »dvojnega izvora« znanstveno neutemeljena. Natančno preučevanje šakalov je namreč razkrilo, da se te živali zelo razlikujejo tako od psov kot od volkov. Hkrati so znanstveniki, ki so opazovali volkove, ugotovili, da so skoraj v vseh pogledih presenetljivo podobni psom.

Danes je najbolj razširjena in splošno priznana tretja teorija, po kateri so se vsi moderni domači psi začeli udomačevati na Srednjem vzhodu pred najmanj 10 000 leti.

Prvotna vez med psom in človekom je nastala zaradi velike podobnosti v družabnem življenju volkov in praljudi. Obe vrsti sta organizirali življenje v krdelu, na določenem teritoriju. Eni in drugi so se specializirali za lov. Tako človek kot volk sta se "ženila" in pametno vzgajala otroke. Obe vrsti sta prav tako razvili sistem telesnih signalov: grimas, gibov, telesnih položajev ...Vendar so volčje vrline bolj poudarjene od človeških. Člani volčjega tropa so bolj disciplinirani, njihov tekmovalni duh je zdrav, znotraj tropa pa je zelo malo umazanih iger in spopadov.

Človek je ugotovil, da mu takšna žival lahko olajša življenje. Tudi tokrat si je nekoliko pomagal z zvijačo. Volčjega mladiča je pustil živeti in mu ni povedal, da je prišel v krdelo druge sorte. Dal mu je vedeti, da je on vodja, mladič pa njegov najmlajši član. Volčič je še naprej varoval skupni teritorij, sodeloval z vsemi člani tropa, jih ščitil, vsem nudil ljubezen in nežnost. Volk je torej edina žival, ki je lahko

človeku ponudila toliko praktične koristi (čuvaj, pomočnik) in psihično ugodje (ubogljivost, vdanost, nežnost).

Anej Sam v svoji knjigi Milena¹³ predvideva, da prihodnost psov žal ne bo rožnata. Razlogov zato naj bi bilo po njegovem mnenju več. Anej Sam navaja nekaj razlogov:

Svet se komercializira. Človek je začel življenje jemati kot podjetje. Podjetje mora uspešno poslovati in prinašati profit. Po tej novi filozofiji je človek uspešen, če uspešno posluje. To pomeni: zaslužiti veliko denarja in imeti veliko stvari. Nova etika mu dovoljuje početi vse, kar prinaša zaslužek. Tako je poteptal tudi tisto pogodbo z udomačenim volkom in mnoga druga, tisočletja spoštovana pravila. S to nežno, občutljivo živaljo je začel služiti denar. Razen tistega zastrašujočega groznega načina - pasji boji do smrti – jih onesrečuje še na mnoge druge načine. Predvsem je to spravljanje na svet in prodaja prestižnih pedigrejskih vrst. Tako se povečuje že tako veliko število te vrste in posredno otežuje stanje tistih nikogaršnjih. V knjigi navaja še, da človek to počne s prirejanjem tekmovanj v lepoti in vzdržljivost psov. Takšna tekmovanja zaradi pozitivne promocije postajajo vse bolj poveličevana in se množijo. Pospešuje se vzgoja rasnih psov. V ljudeh se izoblikuje iznakažena zavest, po kateri imajo samo "kultivirani" rasni psi vrednost. Zaradi komercializacije psa je človek ustvaril - in to počne še naprej - tudi takšne rase, katerih življenje je že samo po sebi mučenje. Psi z zelo sploščenimi smrčki na primer zelo težko dihajo. Tisti z dolgim telesom in kratkimi nogami si zlahka poškodujejo hrbtenico. Nekatere pasme imajo težave z vidom, druge s kolki ...

Ena od nesreč našega časa, ki jo tudi pasji svet boleče doživlja, je moda. Na vseh področjih našega življenja moda spreminja logični red vrednot. Vzgoja rasnih psov je postala zelo donosen posel. Da bi pospešil prodajo, človek v igro vpelje modo. S pomočjo časopisov in televizije določene pasme označijo kot modne. Prodaja se poveča. Čez določen čas so v modi druge pasme. Zdaj se povečuje prodaja teh. Nakup modnih psov pogosto pomeni, da se tiste, ki so iz mode, enostavno zavrže,

---

¹³ Sam, A. 2003: Milena. Ljubljana: samozaložba, str. 19-20

prežene ali celo usmrti. Posredno ali neposredno zaradi mode največ trpijo tisti "navadni". Tako kot moda klobukov tudi modne ljubezni nastajajo glasno in zanosno, minejo pa ledeno in nemo.

Psom poskušajo pomagati nekateri člani človeškega rodu individualno ali organizirano, največkrat v društvih za zaščito živali oziroma v društvih proti mučenju živali. To počnejo na različne načine z različnim uspehom. Tako, da poiščejo dom posameznim zavrženim psom, z ustanavljanjem azilov, zbiranjem prostovoljnih prispevkov, z obveščanjem javnosti v medijih, s pritiskom na zakonodajo, s pisanjem in širjenjem znanstvenih dokazov v koristnosti odnosa človek - pes.

RAZLOGI, DA SE PSI ZNAJDEJO V ZAVETIŠČU¹⁴

Mnogi ljudje se za nakup živali odločijo, kljub temu da že v naprej vedo, da si ne bodo mogli vzeti dovolj časa za njihovo oskrbo. Predvsem pes vzame lastniku več časa za svojo normalno oskrbo. Tu predvsem mislimo za potrebo po gibanju, hranjenju, osebni higieni, igri skratka druženju psa z lastnikom.

MOŽNE REŠITVE, DA ŽIVAL NE BI BILA ZAPUŠČENA¹⁵

Da žival ne bi bila zapuščena iz različnih razlogov, bi se lastniki morali bolj potruditi in najti oz. oddati kužka ali mačko ljudem, ki bi bili pripravljeni te živali sprejeti.

Da bi bilo čim manj zapuščenih živali, bi bilo dobro, če bi ljudje dajali svoje živali kastrirati.

---

¹⁴ Podržaj, M. 2007: Povezava človek – žival na primeru psov iz azila Gmajnice v Ljubljani, diplomsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko, str. 62

¹⁵ Podržaj, M. 2007: Povezava človek – žival na primeru psov iz azila Gmajnice v Ljubljani, diplomsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko, str. 63

Razlogov, zakaj pse najdejo zapuščene in so posledično nastanjeni v zavetiščih, lahko iz raznovrstnih pripovedovanj skrbnikov v zavetiščih in morda tudi »izgovorov« lastnikov, izluščimo kar nekaj. Najbolj pogosti razlogi, zaradi katerih se živali znajdejo zapuščene in nastanjene v zavetiščih:

- Z malim ljubljencem (psom in mačko) je bilo preveč dela.
- Odhod družine oziroma lastnika na dopust in s tega razloga ostane žival zapuščena.
- Pes ni bil to, kar se je pričakovalo od njega.
- Zaradi selitve se lahko zgodi, da pride do zapuščene živali. Zgodi se tudi, da sta pes ali mačka zapuščena zaradi selitve lastnika oziroma družine v novo okolje. Ta razlog je lahko bodisi upravičen ali neupravičen predvsem odvisen od situacije v tistem času.
- Zapuščena žival zaradi novorojenčka.
- Zapuščena žival zaradi nezaželenosti.

3 OPREDELITEV PODROČJA RAZISKAVE

Smo učenke 9. razreda in pri svojem raziskovalnem delu smo želele ugotoviti, kakšen odnos ima človek do zapuščenih živali in zavetišč za zavržene živali.

Danes lahko opazimo ogromne razlike med generacijami. Zaradi tega smo pri našem raziskovanju ločile ljudi na dve širši generaciji. Zanimalo nas je, kako gledajo na živali iz zavetišč odrasli in kakšen je pogled učencev. Za primerjavo smo zato v našo raziskovalno nalogo zajele učence od 4. do 9. razreda osnovne šole in naključno izbrane odrasle osebe nad 35 letom starosti.

Pri raziskovalni nalogi nas je zanimalo tudi mnenje ljudi o zavetiščih.

Naše zanimanje je pritegnilo tudi to, kako človek pomaga zapuščenim živalim. Ali zna pravilno ravnati s takšnimi živalmi in ali sploh ve, kaj so zavetišča za zavržene živali.

Ukvarjale smo se tudi s problematiko zapuščenih živali in s tem, kaj omejuje delovanje zavetišč za zavržene živali.

Zaradi vse večjega zanimanja in vedno večjega obsega vprašanj o tej temi, smo našo raziskovalno nalogo kasneje še razširile. Obiskale smo zavetišče in veterinarsko postajo Zvitorepko.

3.1 HIPOTEZE

Pri raziskovanju smo si postavile naslednje hipoteze:

1. Večina anketirancev ve, kaj so zavetišča.
2. Večina anketiranev ne ve, da so zavetišča lahko tako javna kot tudi zasebna.
3. Manj kot polovica anketiranih ljudi je že bila v zavetiščih.
4. V zavetiščih je bilo več odraslih v primerjavi z učenci.
5. Mladi imajo o zavetiščih pozitivnejše mnenje v primerjavi z odraslimi.
6. Anketiranci, ki imajo domačega ljubljence, so zavetiščem bolj naklonjeni.
7. Povpraševanje po živalih iz zavetišč je zelo majhno.
8. Večina anketirancev je mnenja, da so živali iz zavetišč drugačne.
9. Starejši ljudje večkrat pomagajo zavetiščem kot mlajši.
10. Učenci izmed različnih načinov največkrat pomagajo materialno, medtem ko odrasli največkrat pomagajo finančno.

3.2 RAZISKOVALNE METODE

3.2.1 DELO Z LITERATURO

Podatke o strokovni literaturi smo poiskale na medmrežju s pomočjo knjižnično informacijskega sistema Cobiss-Opac, nato pa smo si literaturo tudi izposodile. Knjig na temo naše raziskovalne naloge ni bilo veliko.

3.2.2 DELO Z INTERNETOM

V spletni brskalnik smo vpisale iztočnice povezane z zavetišči, odnosom človeka do živali in zapuščenimi živalmi. Tako smo našle kar nekaj uporabnih spletnih virov. Le-ti so bili pomembna literatura naše raziskovalne naloge.

3.2.3 ANKETIRANJE

Anketirale smo učence od 4. do 9. razreda osnovne šole in naključno izbrane osebe nad 35 letom starosti. Z učenci smo izvedle anketo v šoli, ostale pa smo anketirale v trgovskem centru Planet Tuš v Celju.

3.2.4 OBISK ZAVETIŠČA ZA ZAPUŠČENE ŽIVALI

Obiskale smo zavetišče za zapuščene živali Zonzani. Tam smo opravile intervju z lastnico zavetišča Tatjano Lenko in si ogledale njihove živali.

3.2.5 OBISK VETERINARSKÉ POSTAJE ZVITOREPKA

Obiskale smo tudi veterinarsko postajo Zvitorepka v Celju in tam opravile pogovor z veterinarjem Rokom Krajnikom.

3.2.6 OBDELAVA PODATKOV

Izpolnjene anketne vprašalnike smo pregledale in jih analizirale. Razdelile smo jih na mlajšo in starejšo generacijo. Podatke smo uredile in jih predstavile v računalniškem programu Microsoft Excel.

4 ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV

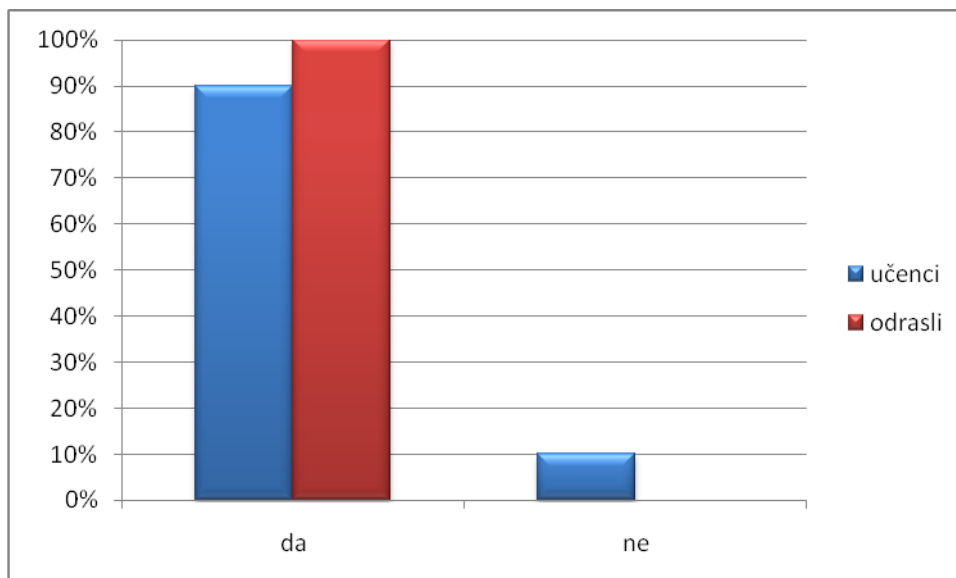
Anketne vprašalnike so reševali učenci 4. do 9. razreda osnovne šole (mlajša generacija) in odrasli, ki so stari več kot 35 let (starejša generacija). Na anketne vprašalnike je odgovarjalo 127 učencev. Anketirale smo 49 odraslih oseb.

4.1 ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV UČENCI IN ODRASLI

4.1.1 ANALIZA 1. VPRAŠANJA: Ali veste, kaj je zavetišče za živali?

	odgovor	število odgovorov	%
učenci	da	114	89,8
	ne	13	10,2
odrasli	da	49	100,0
	ne	0	0,0

Tabela 1: Ali veste, kaj je zavetišče za živali?

Graf 1: Ali veste, kaj je zavetišče za živali?

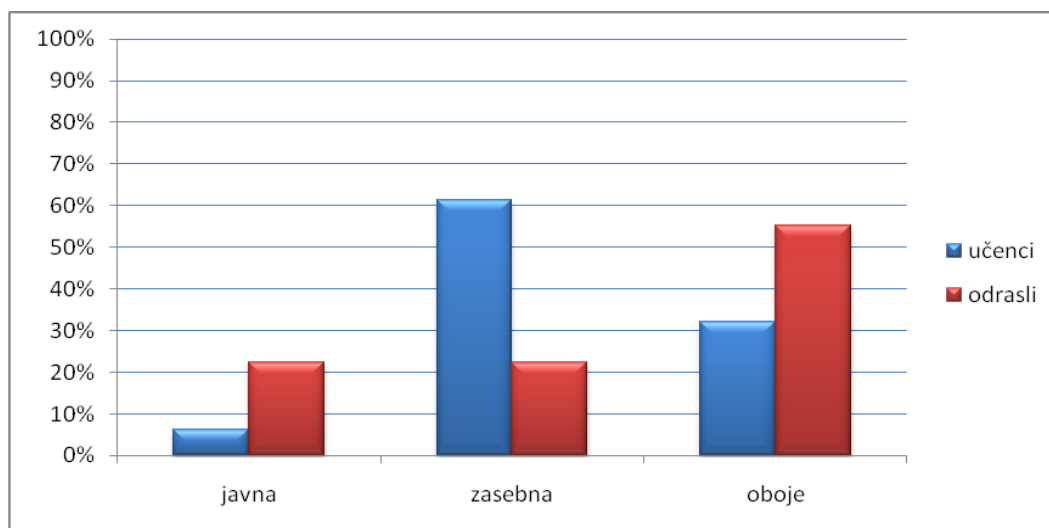
Med anketiranimi učenci jih 89,8 % ve, kaj so zavetišča za živali, 10,2 % učencev pa tega ne ve. Vsi odrasli so vedeli, kaj so zavetišča.

Vsi anketiranci so navedli, da je zavetišče za zapuščene živali ustanova, kjer skrbijo za zavržene živali. Učenci 89,8 %, odrasli 100 %.

4.1.2 ANALIZA 2. VPRAŠANJA: Ali so zavetišča javna ali zasebna?

	odgovor	število odgovorov	%
učenci	javna	8	6,3
	zasebna	78	61,4
	oboje	41	32,2
odrasli	javna	11	22,5
	zasebna	11	22,5
	oboje	27	55,1

Tabela 2: Ali veste, kaj je zavetišče za živali?

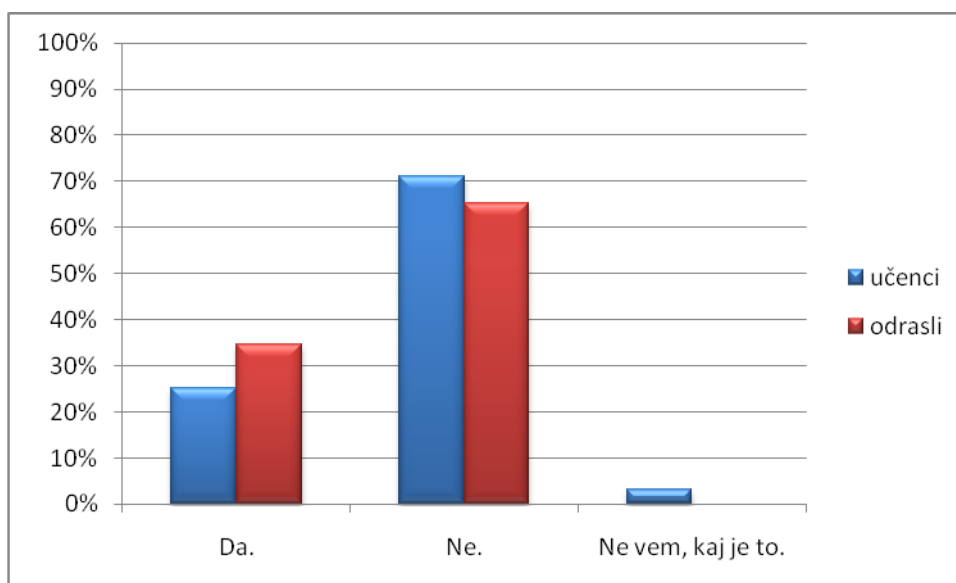
Graf 2: Ali veste, kaj je zavetišče za živali?

Na odgovor, ali so zavetišča v zasebni ali javni lasti, je 6,3 % učencev odgovorilo, da so v javni lasti, 61,4 % jih meni, da so v zasebni lasti. 32,2 % pa misli, da so zavetišča tako v javni kot v zasebni lasti. Med odraslimi jih je 22,55 % odgovorilo, da so zavetišča v javni lasti, 22,5 % jih misli, da so v zasebni, 55,1 % pa misli, da so zavetišča tako javna kot zasebna.

4.1.3 ANALIZA 3. VPRAŠANJA: Ste že kdaj bili v zavetišču za zapuščene živali?

	odgovor	število odgovorov	%
učenci	Da.	32	25,2
	Ne.	91	71,2
	Ne vem, kaj je to.	4	3,1
odrasli	Da.	17	34,7
	Ne.	32	65,3
	Ne vem, kaj je to.	0	0,0

Tabela 3: Ste že kdaj bili v zavetišču za zapuščene živali?

Graf 3: Ste že kdaj bili v zavetišču za zapuščene živali?

V zavetišču je bilo 25,2 % učencev, ter 34,7 % odraslih. Zavetišča pa še ni obiskalo 71,2 % učencev in 65,3 % odraslih. Odgovor »Ne vem, kaj je to.« je obkrožilo samo 3,1 % učencev.

Na vprašanje, v katerem zavetišču so že bili, so odgovorili, da so bili v zavetišču:

- Zonzani: učenci 93,7 %, odrasli 76,5 %.
- Gmajnice: učenci 3,1 %, odrasli 17,6 %.

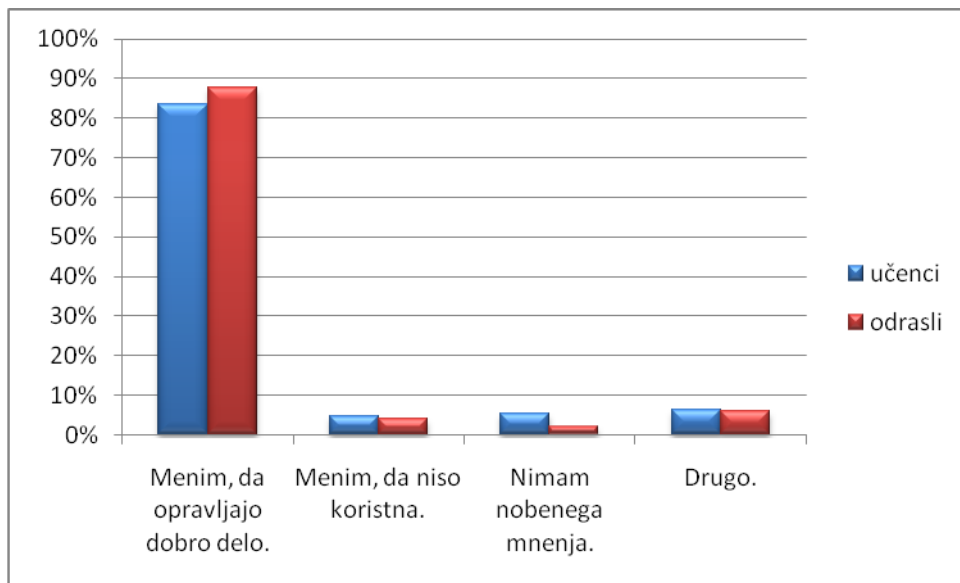

- Maribor: učenci 0 %, odrasli 5,9 %.
- Druga država: učenci 3,1 %, odrasli 0 %.

4.1.4 ANALIZA 4. VPRAŠANJA: Kakšno je vaše mnenje o zavetiščih?

	Odgovor	število odgovorov	%
učenci	Menim, da opravljajo dobro delo, saj pomagajo zavrženim živalim.	106	83,5
	Menim, da niso koristna, saj samo izkoriščajo živali in ljudi.	6	4,7
	Nimam nobenega mnenja.	7	5,5
	Drugo.	8	6,3
odrasli	Menim, da opravljajo dobro delo, saj pomagajo zavrženim živalim.	43	87,6
	Menim, da niso koristna, saj samo izkoriščajo živali in ljudi.	2	4,1
	Nimam nobenega mnenja.	1	2,0
	Drugo.	3	6,1

Tabela 4: Kakšno je vaše mnenje o zavetiščih?

Graf 4: Kakšno je vaše mnenje o zavetiščih?

83,5 % učencev in 87,6 % odraslih meni, da zavetišča opravljajo dobro delo. 4,7 % učencev in 4,1 % odraslih misli, da so zavetišča nekoristna. 5,5 % učencev in 2 % odraslih nima nobenega mnenja. Odgovor drugo pa je obkrožilo 6,3 % učencev in 6,1 % odraslih.

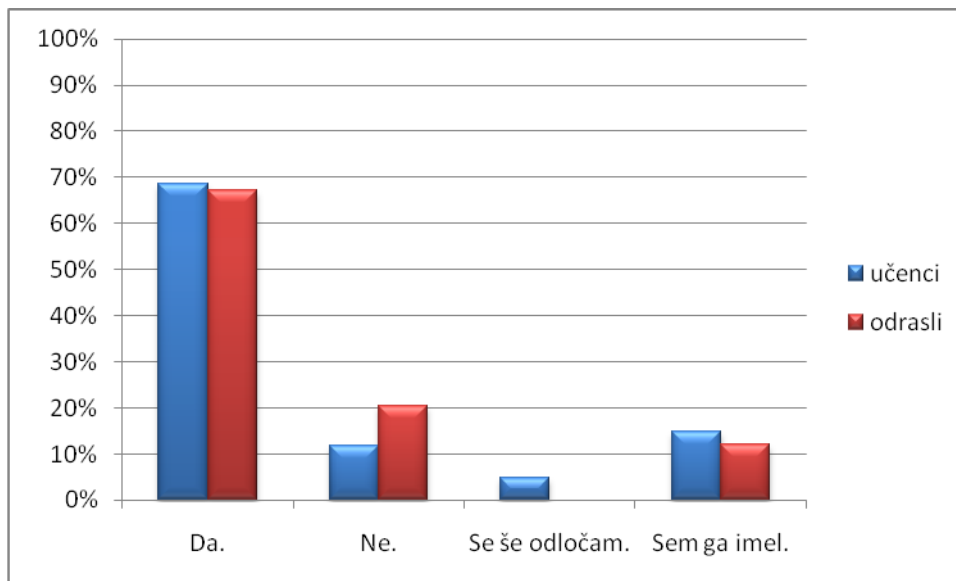
Kot odgovor »Drugo« so anketiranci navedli:

- Odvisno od zavetišča. Nekatera opravljajo dobro delo, druga pa slabo.
- V Sloveniji imamo slabša zavetišča kot v ZDA.
- Zavetišča služijo samo denar.
- So slaba, saj evtanazirajo živali.
- Živali se v zavetiščih ne počutijo dobro.

4.1.5 ANALIZA 5. VPRAŠANJA: Ali imate hišnega ljubljénčka?

	odgovor	število odgovorov	%
učenci	Da.	87	68,5
	Ne.	15	11,8
	Se še odločam.	6	4,7
	Sem ga imel.	19	14,9
odrasli	Da.	33	67,3
	Ne.	10	20,4
	Se še odločam.	0	0,0
	Sem ga imel.	6	12,2

Tabela 5: Ali imate hišnega ljubljénčka?

Graf 5: Ali imate hišnega ljubljénčka?

Analiza anketnega vprašanja je pokazala, da 68,5 % učencev in 67,3 % odraslih ima hišnega ljubljénčka. 11,8 % učencev in 20,4 % odraslih hišnega ljubljénčka nima. Za nakup le-tega se odloča 4,7 % učencev. Hišnega ljubljénčka pa je že imelo 14,9 % učencev in 12,2 % odraslih.

Na podvprašanje »**KATEREGA HIŠNEGA LJUBLJENČKA IMATE?**« smo dobile naslednje odgovore:

	učenci		odrasli	
	(št. odgovorov)	%	(št. odgovorov)	%
pes	30	28,6	25	39,1
mačka	33	31,4	22	34,4
zajec	12	11,4	0	0,0
kanarček	8	7,6	0	0,0
morski prašiček	1	0,9	4	6,2
hrček	5	4,8	2	3,1
ribe	11	10,5	5	7,8
želva	3	2,8	2	3,1
veverica	1	0,9	0	0,0
kameleon	1	0,9	0	0,0
papagaj	0	0,0	3	4,7
pajek	0	0,0	1	1,6

Tabela 6: Katerega hišnega ljubljénčka imate?

Na podvprašanje »**ZA KATEREGA HIŠNEGA LJUBLJENČKA SE ŠE ODLOČATE?**« smo dobile naslednje odgovore:

	učenci		odrasli	
	(št. odgovorov)	%	(št. odgovorov)	%
pes	3	27,3	0	0,0
mačka	6	54,5	0	0,0
morski prašiček	0	0,0	0	0,0
hrček	1	9,1	0	0,0
želva	1	9,1	0	0,0

Tabela 7: Za katerega hišnega ljubljénčka se še odločate?

Na podvprašanje »**KATEREGA HIŠNEGA LJUBLJENČKA STE ŽE IMELI?**« smo dobile naslednje odgovore:

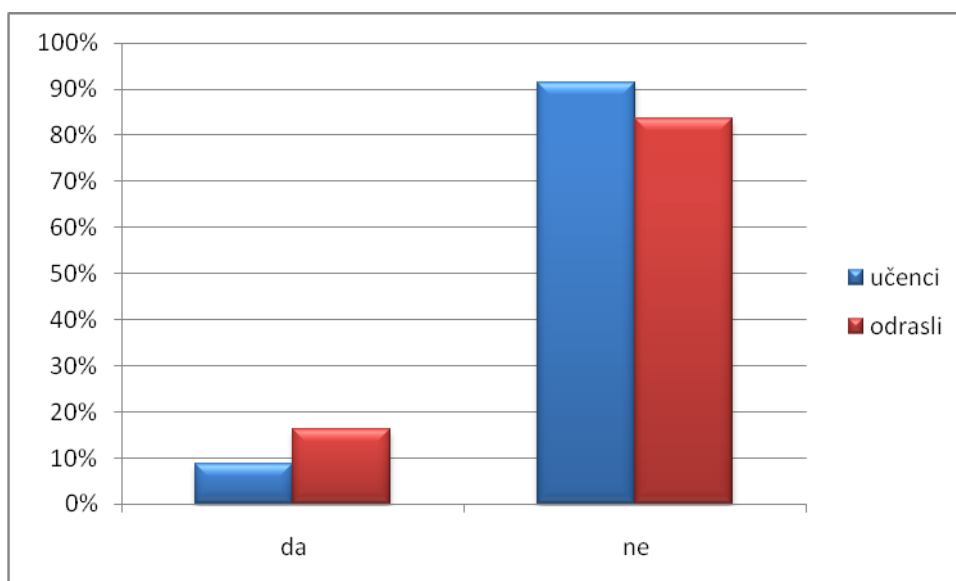
	učenci		odrasli	
	(št. odgovorov)	%	(št. odgovorov)	%
pes	9	24,3	2	33,3
mačka	10	27,0	4	66,6
morski prašiček	2	5,4	0	0,0
hrček	5	13,5	0	0,0
ribe	8	21,6	0	0,0
kanarček	1	2,7	0	0,0
papiga	1	2,7	0	0,0
paličnjak	1	2,7	0	0,0

Tabela 8: Katerega hišnega ljubljénčka ste že imeli?

4.1.6 ANALIZA 6. VPRAŠANJA: *Ali ste že kdaj vzeli kakšno žival iz zavetišča?*

	odgovor	število odgovorov	%
učenci	da	11	8,7
	ne	116	91,3
odrasli	da	8	16,3
	ne	41	83,7

Tabela 9: Ali ste že kdaj vzeli kakšno žival iz zavetišča?

Graf 6: Ali ste že kdaj vzeli kakšno žival iz zavetišča?

Med anketiranimi učenci jih je samo 8,7 % že vzelo žival iz zavetišča, 91,3 % učencev pa tega še ni storilo. Med anketiranimi odraslimi jih je 16,3 % že vzelo žival iz zavetišča, 83,7 % pa tega še ni storilo.

Na podvprašanje »**KATERO ŽIVAL STE VZELI IZ ZAVETIŠČA?**« smo dobile naslednje odgovore:

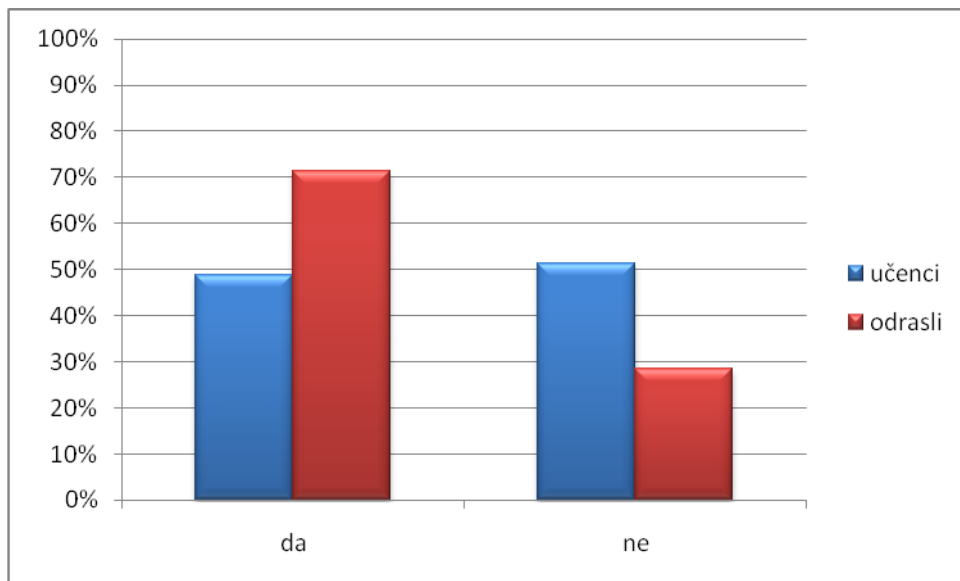
	učenci		odrasli	
	(št. odgovorov)	%	(št. odgovorov)	%
pes	8	72,7	3	37,5
mačka	3	27,3	5	62,5

Tabela 10: Katero žival ste že vzeli iz zavetišča?

4.1.7 ANALIZA 7. VPRAŠANJA: Ali se strinjate z naslednjo trditvijo »Živali iz zavetišča so drugačne kot tiste, ki jih lahko dobimo pri rejcu.«?

	odgovor	število odgovorov	%
učenci	da	62	48,8
	ne	65	51,2
odrasli	da	35	71,4
	ne	14	28,6

Tabela 11: Ali se strinjate z naslednjo trditvijo »Živali iz zavetišča so drugačne kot tiste, ki jih lahko dobimo pri rejcu.«?

Graf 7: Ali se strinjate z naslednjo trditvijo »Živali iz zavetišča sp drugačane kot tiste, ki jih lahko dobimo pri rejcu.«?

Z zgornjo trditvijo se je strinjalo 48,8 % učencev in 71,4 % odraslih. S trditvijo pa se ni strinjalo 51,2 % učencev in 28,6 % odraslih.

Na naše podvprašanje »**ZAKAJ TAKO MISLITE?**« so anketiranci prosto navajali:

- So drugače vzgojene.
- Živali iz zavetišča so bolj hvaležne.
- Razlikujejo se po obnašanju.
- Živali iz zavetišča se ne razlikujejo od živali, ki jih dobimo pri rejcu, ker so si vse živali enake.
- Živali iz zavetišča so bolj zdrave in imajo strokovno oskrbo.
- Živali iz zavetišča so manj negovane kot tiste pri rejcu.

	učenci		odrasli	
	(št. odgovorov)	%	(št. odgovorov)	%
So drugače vzgojene.	15	11,8	5	10,2
Živali iz zavetišča so bolj hvaležne.	6	4,7	4	8,2
Razlikujejo se po obnašanju.	33	26,0	19	15,0
Živali iz zavetišča se ne razlikujejo od živali, ki jih dobimo pri rejcu, ker so si vse živali enake.	65	51,2	14	28,6
Živali iz zavetišča so bolj zdrave in imajo strokovno oskrbo.	1	0,8	6	12,2
Živali iz zavetišča so bolj negovane kot tiste pri rejcu.	7	5,5	1	2,0

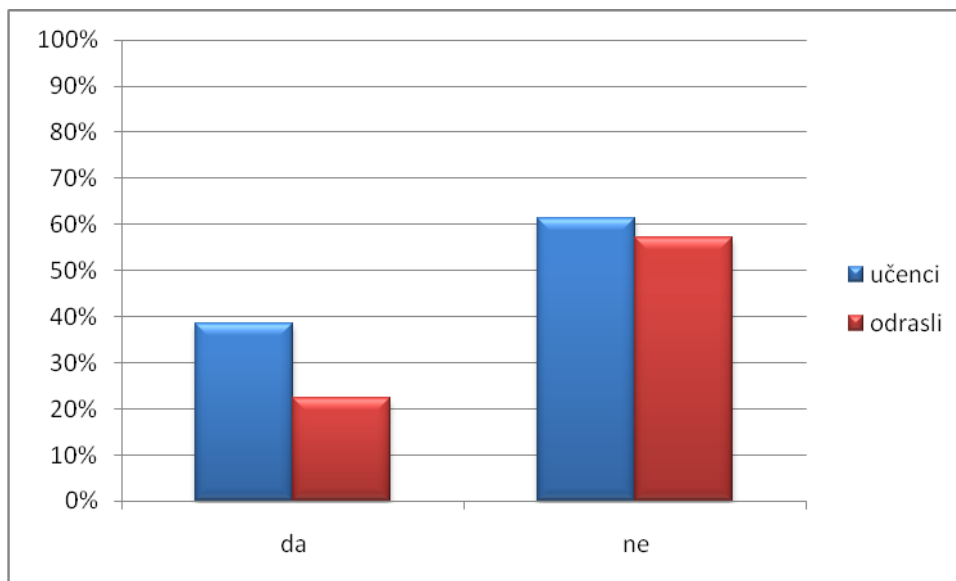
Tabela 12: Mnenje o živalih iz zavetišča.

4.1.8 ANALIZA 8. VPRAŠANJA: Ste že kdaj pomagali ustanovam, ki se ukvarjajo z živalmi? Na kakšen način ste pomagali?

	odgovor	število odgovorov	%
učenci	da	49	38,6
	ne	78	61,4
odrasli	da	11	22,4
	ne	38	57,1

Tabela 13: Ste že kdaj pomagali ustanovam, ki se ukvarjajo z živalmi?

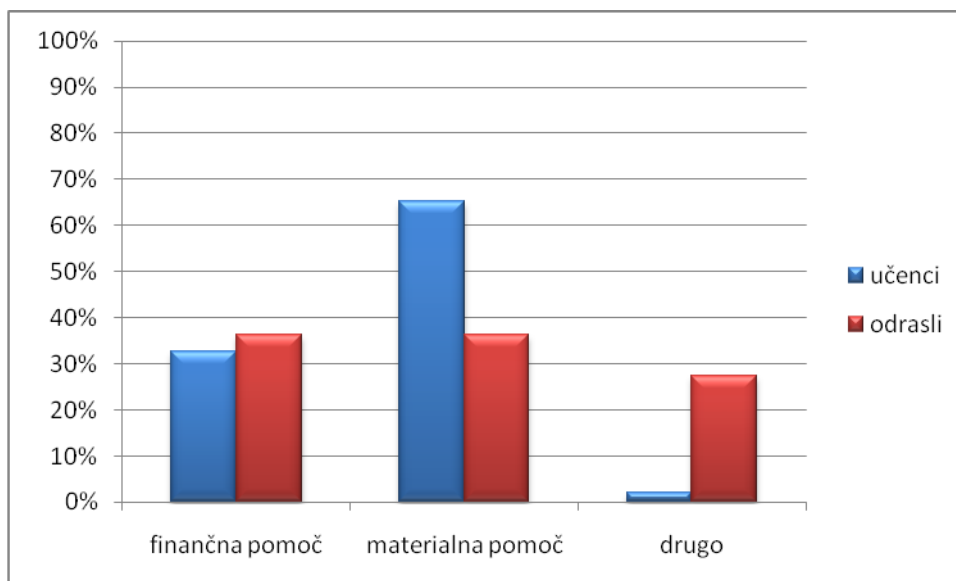
Graf 8: Ste že kdaj pomagali ustanovam, ki se ukvarjajo z živalmi?

Med anketiranimi učenci jih je 38,6 % že pomagalo zavetiščem, 61,4 % pa še ne. Med anketiranimi odraslimi jih je 22,4 % pomagalo zavetiščem 57,1 % pa še ne.

Anketiranci so pomagali na naslednje načine:

	odgovor	število odgovorov	%
učenci	finančna pomoč (denar)	16	32,7
	materialna pomoč (hrana, odevnice ...)	32	65,3
	Drugo	1	2,1
odrasli	finančna pomoč (denar)	4	36,4
	materialna pomoč (hrana, odevnice ...)	4	36,4
	drugo	3	27,3

Tabela 14: Na kakšen način ste pomagali?

Graf 9: Na kakšen način ste pomagali?

32,7 % učencev in 36,4 % odraslih je zavetiščem pomagalo s finančnimi sredstvi. 65,3 % učencev in 36,4 % odraslih je zavetiščem pomagalo z materialno pomočjo. 2,3 % učencev in 27,3 % odraslih je zavetiščem pomagalo na drugačen način.

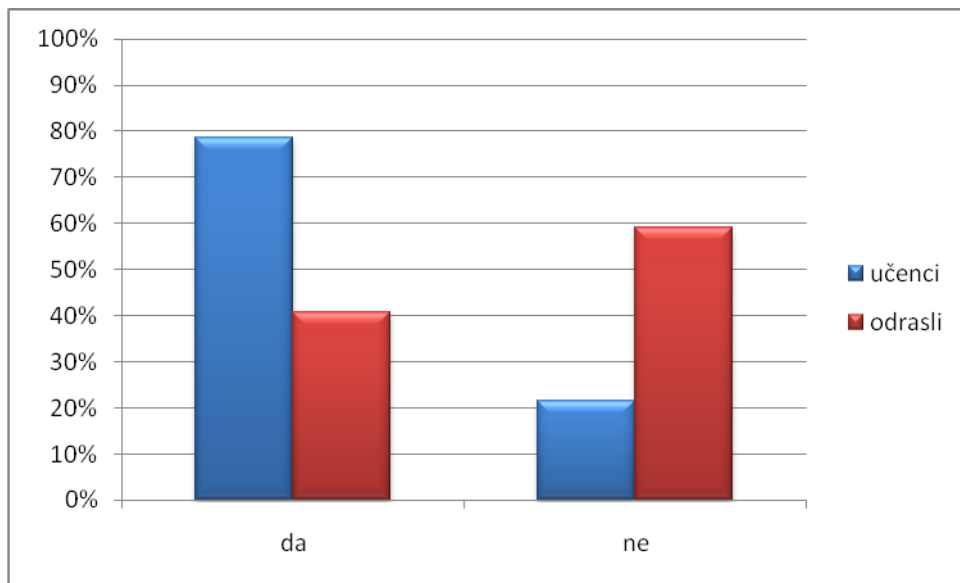
Pod drugo je en učenec navedel klic o najdeni zapuščeni živali.

Trije odrasli so pod drugo ravno tako navedli klic o najdeni zapuščeni živali.

4.1.9 ANALIZA 9. VPRAŠANJA: Ali bi bili pripravljeni vzeti kakšno žival iz zavetišča?

	odgovor	število odgovorov	%
učenci	da	100	78,5
	ne	27	21,5
odrasli	da	20	40,8
	ne	29	59,2

Tabela 15: Ali bi bili pripravljeni vzeti kakšno žival iz zavetišča?

Graf 10: Ali bi bili pripravljeni vzeti kakšno žival iz zavetišča?

Iz zavetišča bi bilo pripravljeno vzeti žival 78,5 % učencev in 40,8 % odraslih. Živali iz zavetišča ne bi vzelo 21,5 % učencev in 59,2 % odraslih.

Ko smo anketirance, ki so odgovorili, da ne bi vzeli živali iz zavetišča, povprašale o razlogih, »**ZAKAJ NE BI VZELI ŽIVALI IZ ZAVETIŠČA?**«, so navajali:

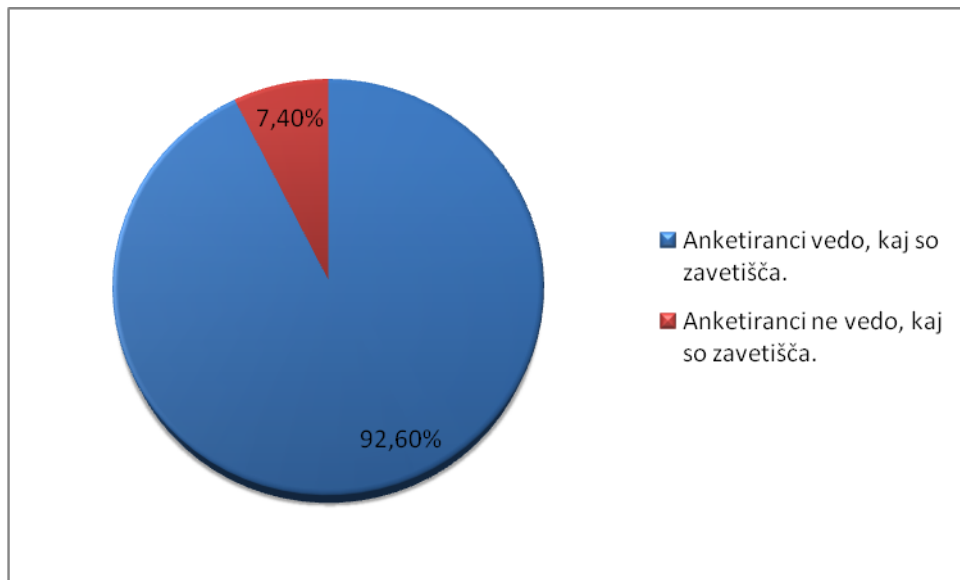
- Pomanjkanje prostora.
- Že imamo dovolj živali.
- Denarna stiska.
- Živali iz zavetišča so nevzgojene.
- Boljše je leglo.
- Bojimo se zdravstvenih težav.
- Pomanjkanje časa.
- Alergija na dlako.
- Slabe izkušnje s psi iz zavetišča.
- Starši nam ne dovolijo imeti hišnega ljubljence.

	učenci		odrasli	
	(št. odgovorov)	%	(št. odgovorov)	%
Pomanjkanje prostora.	5	19,2	15	50,0
Že imamo dovolj živali.	8	30,8	7	23,3
Denarna stiska.	0	0,0	1	3,3
Živali iz zavetišča so nevzgojene.	4	15,4	1	3,3
Boljše je leglo.	0	0,0	1	3,3
Bojimo se zdravstvenih težav.	1	3,8	4	13,3
Pomanjkanje časa.	2	7,8	1	3,3
Alergija na dlako.	3	11,5	0	0,0
Slabe izkušnje s psi iz zavetišča.	1	3,8	0	0,0
Starši nam ne dovolijo imeti hišnega ljubljence.	2	7,8	0	0,0

Tabela 16: Zakaj ne bi vzeli živali iz zavetišča?

4.2 ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV GLEDE NA ZASTAVLJENE HIPOTEZE

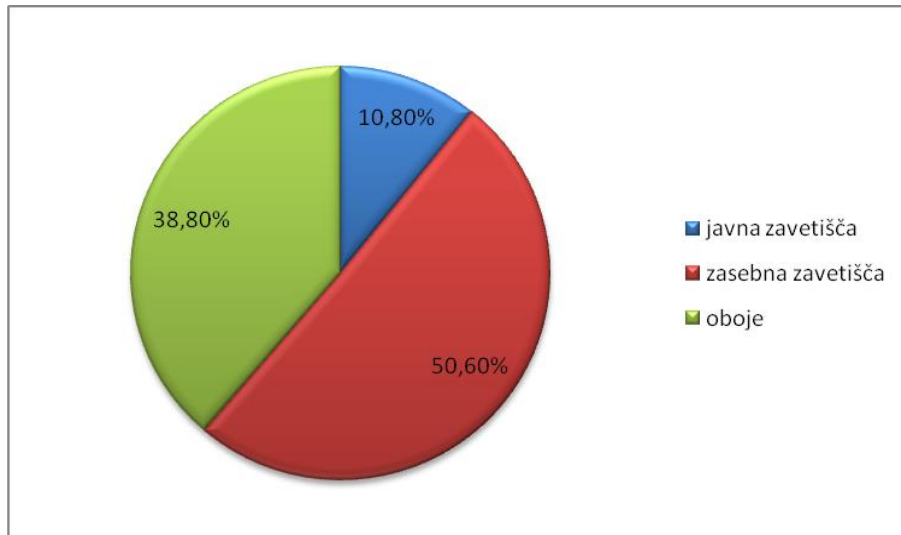
Hipoteza 1: Večina anketirancev ve, kaj so zavetišča.

Graf 11: Večina anketirancev ve, kaj so zavetišča.

Na podlagi anketnega vprašalnika smo ugotovile, da večina ljudi ve, kaj so zavetišča. Pri primerjavi med učenci in odraslimi smo ugotovile, da prav vsi odrasli vedo, kaj so zavetišča. Hipotezo smo potrdile.

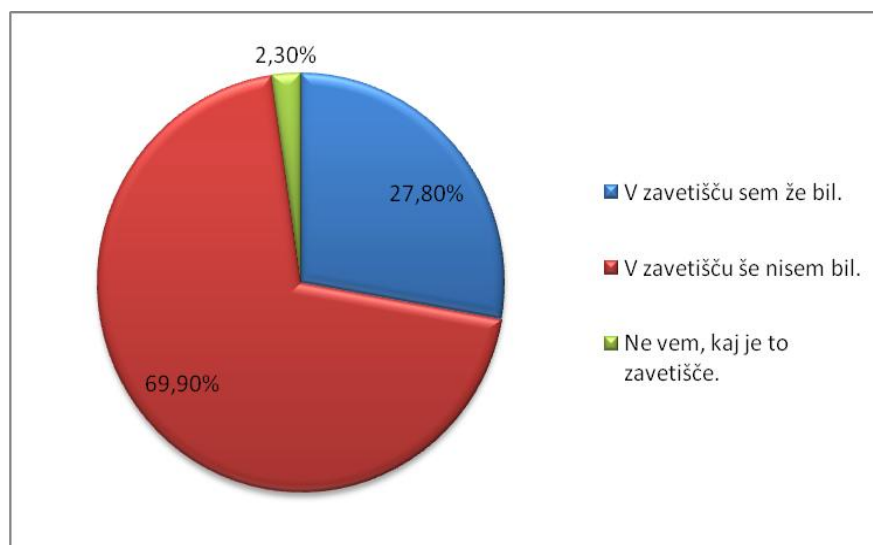
Hipoteza 2: Večina anketirancev ne ve, da so zavetišča lahko tako javna kot tudi zasebna.

Graf 12: Večina anketirancev meni, da so zavetišča zasebna.

Analiza anketnega vprašalnika kaže, da večina ljudi meni, da so zavetišča le v zasebni lasti. Hipotezo smo ovrgle, pričakovale smo namreč, da bodo anketiranci vedeli, da so zavetišča lahko tako javna kot tudi zasebna, torej oboje.

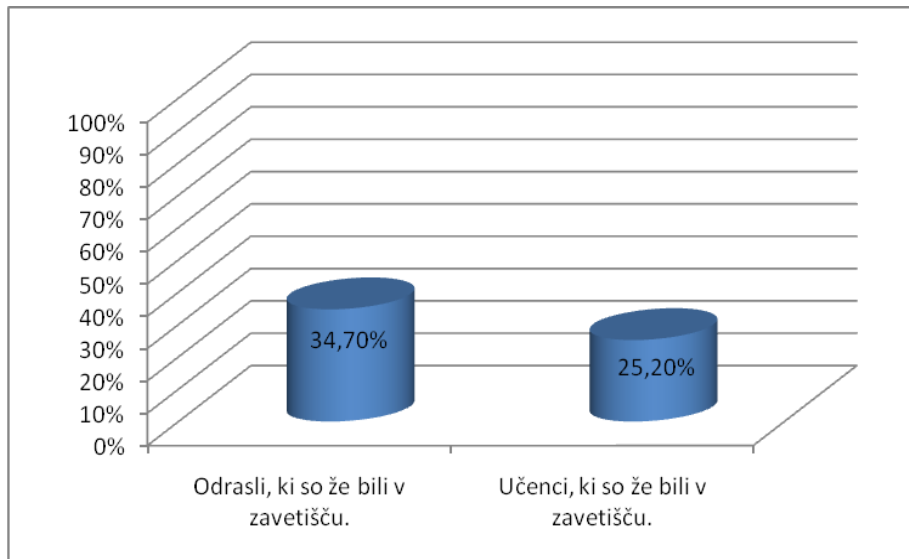
Hipoteza 3: Manj kot polovica ljudi je že bila v zavetiščih.

Graf 13: Manj kot polovica ljudi je že bila v zavetiščih.

Na podlagi anketnega vprašalnika smo našo tretjo hipotezo potrdile, saj večina ljudi še ni bila v zavetiščih.

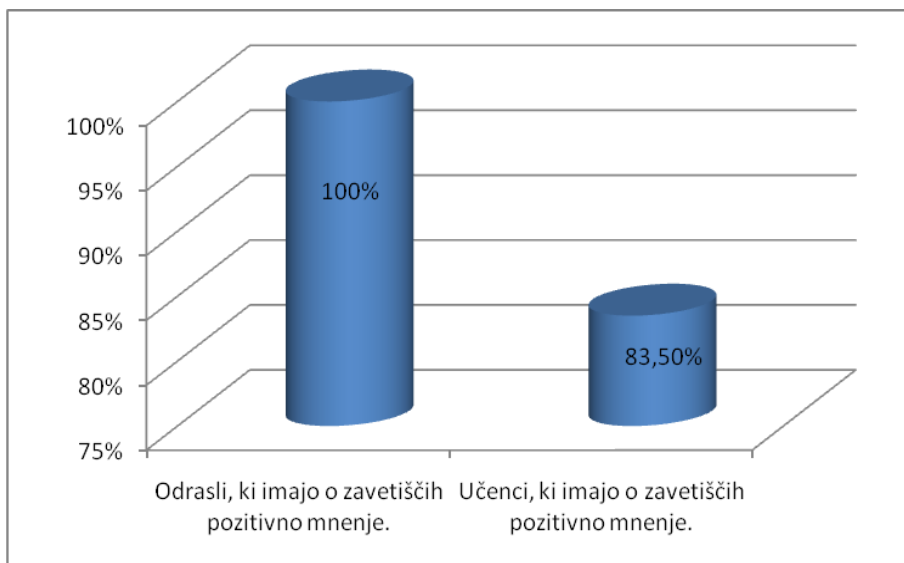
Hipoteza 4: V zavetiščih je bilo več odraslih v primerjavi z učenci.

Graf 14: V zavetiščih je bilo več odraslih v primerjavi z učenci.

Izmed anketirancev, ki so že bili v zavetišču, je bilo več odraslih kot učencev. Izmed vseh anketiranih odraslih jih je bilo v zavetišču 34,7 %. Izmed vseh anketiranih učencev pa jih je bilo v zavetišču 25,2 %. Analiza anketnega vprašalnika nam torej našo četrto hipotezo potrди.

Hipoteza 5: Mladi imajo o zavetiščih pozitivnejše mnenje v primerjavi z odraslimi.

Graf 15: Pozitivno mnenje o zavetiščih.

Vsi odrasli anketiranci so izrazili pozitivno mnenje o zavetiščih, torej so obkrožili odgovor »Menim, da (zavetišča) opravljajo dobro delo, saj pomagajo zapuščenim živalim«. Učencev, ki so obkrožili ta odgovor, je bilo 83,5 %. Našo hipotezo smo tako morale ovreči.

Hipoteza 6: Anketiranci, ki imajo domačega ljubljénčka, so zavetiščem bolj naklonjeni.

Zanimalo nas je tudi, kako so naklonjeni zavetiščem anketiranci, ki ljubljénčka imajo, so ga imeli ali pa se še odločajo zanj, v primerjavi z anketiranci, ki ljubljénčka nimajo.

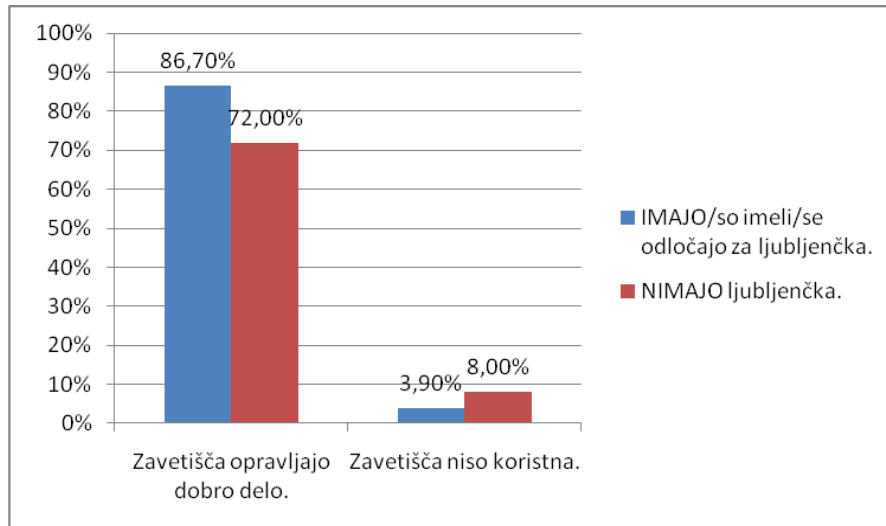
Primerjale smo odgovore anketirancev, ki ljubljénčka imajo/so imeli/se odločajo za ljubljénčka, z odgovori anketirancev, ki ljubljénčka nimajo:

		4. anketno vprašanje							
	število tistih, ki IMAJO /so imeli/se odločajo za ljubljénčka	Zavetišča opravljajo dobro delo.		Zavetišča niso koristna.		Nimam mnenja.		Drugo.	
		št. odg.	%	št. odg.	%	št. odg.	%	št. odg.	%
učenci	112	97	86,6	4	3,6	5	4,5	6	5,3
odrasli	39	34	87,2	2	5,1	1	2,6	2	5,1
odrasli + učenci	151	131	86,7	6	3,9	6	3,9	8	5,3

Tabela 17: Število anketirancev, ki imajo/so imeli/se odločajo za ljubljénčka.

		4. anketno vprašanje							
	število tistih, ki NIMAJO ljubljénčka	Zavetišča opravljajo dobro delo.		Zavetišča niso koristna.		Nimam mnenja.		Drugo.	
		št. odg.	%	št. odg.	%	št. odg.	%	št. odg.	%
učenci	15	9	60,0	2	13,3	2	13,3	2	13,3
odrasli	10	9	90,0	0	0	0	0	1	10,0
odrasli + učenci	25	18	72,0	2	8,0	2	8,0	3	12,0

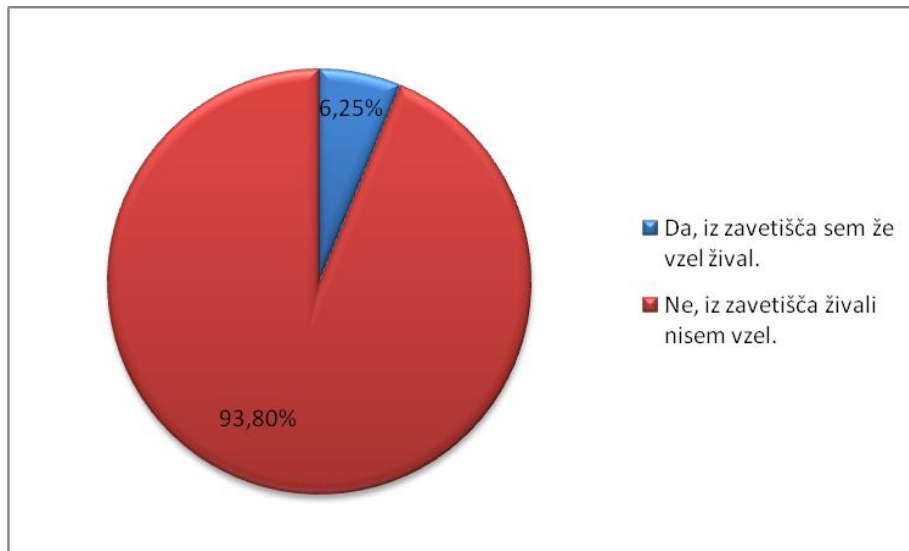
Tabela 18: Število anketirancev, ki nimajo ljubljénčka.

Graf 16: Mnenje o zavetiščih.

Ugotovile smo neposredno zvezo med tem, kako so anketiranci naklonjeni zavetiščem, in tem, če imajo/so imeli/se odločajo za ljubljénčka. Tisti anketiranci torej, ki imajo/so imeli/se odločajo za ljubljénčka, so zavetiščem bolj naklonjeni kot anketiranci, ki ljubljénčka nimajo. Hkrati smo ugotovile, da je med lastniki ljubljénčkov manjši odstotek tistih z negativnim mnenjem o zavetiščih kot pri anketirancih, ki ljubljénčka nimajo. Našo 6. hipotezo smo potrdile.

Hipoteza 7: Povpraševanje po živalih iz zavetišč je zelo majhno.

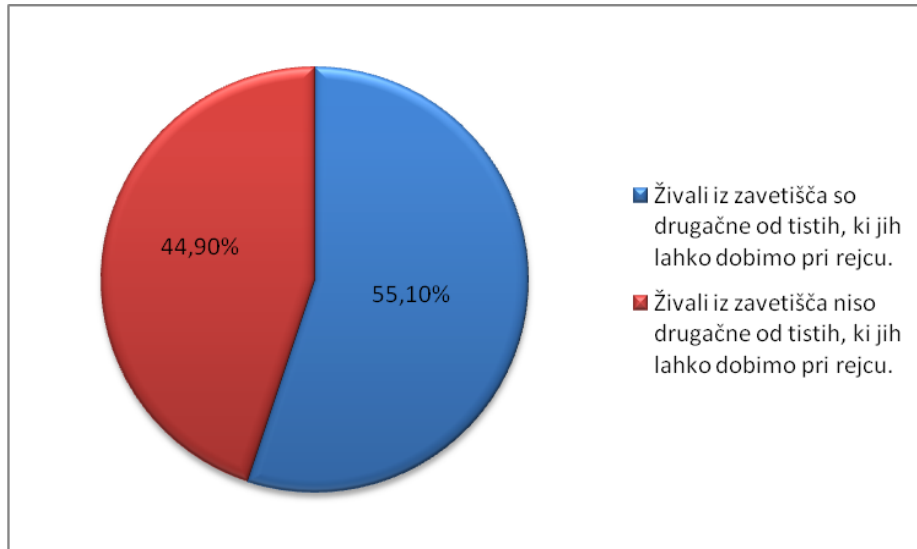

Graf 17: Povpraševanje po živalih iz zavetišč.

Na podlagi anketnih vprašalnikov smo ugotovile, da večina ljudi še nikoli ni vzela žival iz zavetišča. Hipotezo smo potrdile.

Je pa zanimivo, da je 68,2 % anketirancev pripravljeno vzeti žival iz zavetišča, 31,8 % anketirancev pa ni pripravljeno vzeti živali iz zavetišča. To je lahko pomemben podatek zavetiščem in pomembno izhodišče za nadaljnje raziskovanje.

Hipoteza 8: Večina anketirancev je mnenja, da so živali iz zavetišča drugačne.

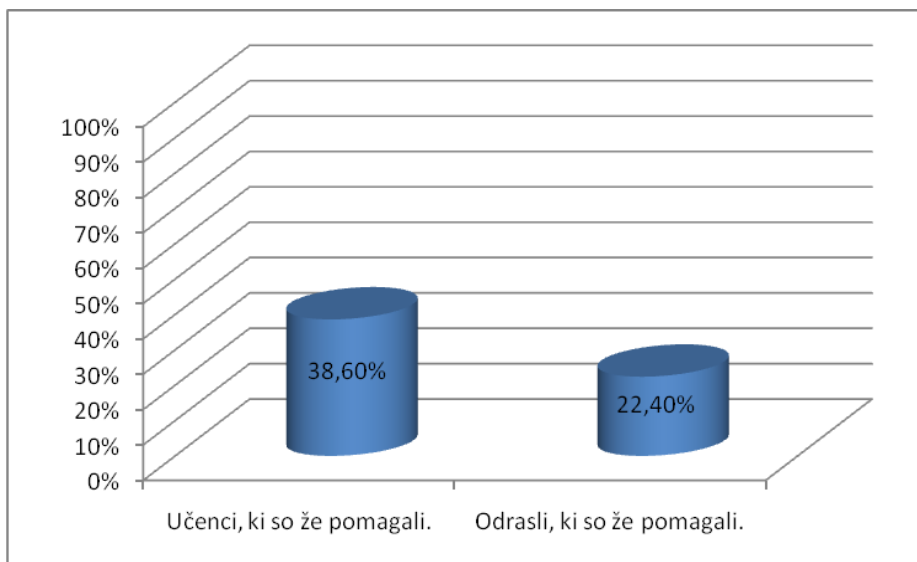

Graf 18: Večina anketirancev je mnenja, da so živali iz zavetišča drugačne.

Zanimalo nas je mnenje anketirancev o živalih iz zavetišča, zato smo jim postavile naslednjo trditev »Živali iz zavetišča so drugačne od tistih, ki jih lahko dobimo pri rejcu«. Anketiranci so se odločili za odgovor »da« (strinjanje s trditvijo) ali odgovor »ne« (nestrinjanje s trditvijo).

Rezultati anket so torej pokazali, da hipotezo lahko potrdimo.

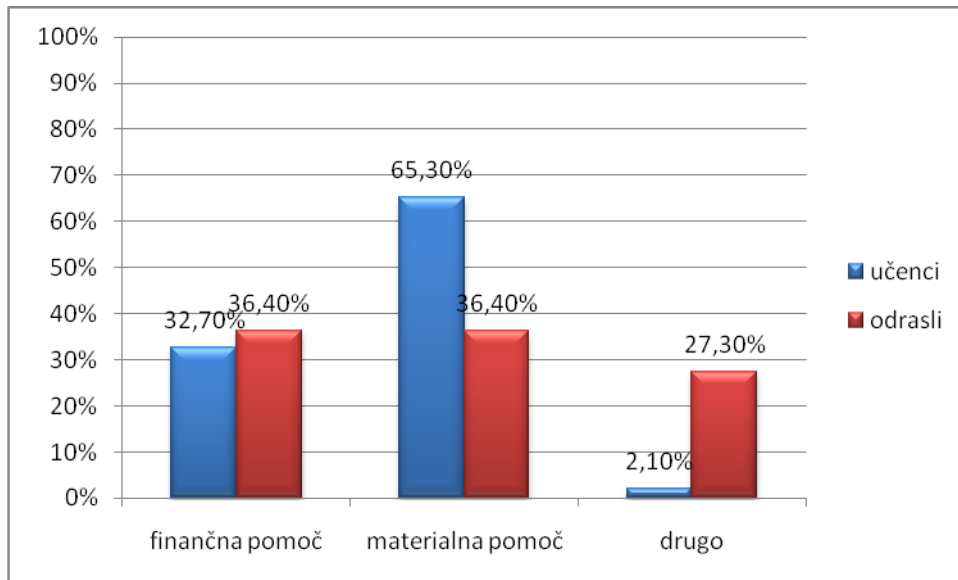
Hipoteza 9: Odrasli ljudje večkrat pomagajo zavetiščem kot mlajši.

Graf 19: Povpraševanje po živalih iz zavetišč.

Na podlagi anketiranih odraslih in učencev smo ugotovile, da zavetiščem večkrat pomagajo mlajši. Hipotezo smo ovrgle.

Hipoteza 10: Učenci izmed različnih načinov največkrat pomagajo materialno, medtem ko odrasli največkrat pomagajo finančno.

Graf 20: Način pomoči zavetiščem.

Rezultati anket so pokazali, da učenci največkrat pomagajo materialno. Tako lahko del hipoteze potrdimo. Odrasli pa največkrat pomagajo finančno in materialno. Drugega dela hipoteze v tem primeru ne moremo niti potrditi niti ovreči.

5 OBISK ZAVETIŠČA ZA ZAPUŠČENE ŽIVALI

V sredo, 9. decembra 2009, smo obiskale Zavetišče za male živali Zonzani, ki domuje v Jarmovcu pri Dramljah, saj se nam je zdelo nujno, da tudi поблиže spoznamo delovanje zavetišča za zapuščene živali. Ker smo že prej organizirale zbiralno akcijo in uspele zbrati kar nekaj hrane za živali, odejic ter igrač za živali, smo podarjeno z veseljem prinesle na intervju. Prijazno nas je sprejela direktorica zavetišča Tatjana Lenko, ki nam je odgovarjala na naša zvedava vprašanja:

Kdaj je bilo zavetišče ustanovljeno?

»Naše zavetišče je bilo ustanovljeno že leta 1989. Takrat še ni bilo Zakona o zaščiti živali. Zavetišče je delovalo v okviru treh občin: Šentjur, Vojnik in Celje. Ta dejavnost je trajala samo 6 mesecev. Po tem času ni bilo več finančnih sredstev. Leta 1999 pa smo zavetišče ponovno odprli. Sprejet je bil tudi nov Zakon o zaščiti živali. Zavetišče je ponovno pričelo delovati na pobudo občin. Zdaj zavetišče torej deluje že 10 let. Z zavetišči so v Sloveniji pričeli zasebniki. V Sloveniji je 5 zavetišč, ki so v zasebni lasti, in eno izmed njih smo tudi mi. Trenutno pokrivamo 32 občin.«

Kako se je zavetišče razvijalo po obsegu in vsebini?

»Prvo leto smo imeli 8 boksov, naslednje leto smo število povečali za 20, pred osmimi leti pa smo zavetišče povečali na 58 boksov.«

Kakšni so načrti za prihodnost?

»Zdaj zavetišče postopoma obnavljamo, dela imamo še za štiri do pet let, tako da o širitvi trenutno ne razmišljamo.«

Koliko je zaposlenih?

»V našem zavetišču imamo štiri zaposlene: dva oskrbnika, veterinarja in tajnico. Občasno pridejo delat tudi študentje.«

Kdo vodi zavetišče?

»Zavetišče vodim jaz. Odgovorna sem za vse v zavetišču, tako za živali kot za zaposlene.«

Kakšni so pogoji za zaposlitev?

»Prvi pogoj je seveda, da imaš občutek za živali in polnoletnost. Kandidat najprej en mesec dela pod budnim očesom oskrbnikov, šele nato se odločimo naprej.«

Ali je delo prostovoljno ali plačljivo?

»Vsi zaposleni dobivamo redno plačo. Teče nam tudi delovna doba, imamo zdravstveno zavarovanje. Občasno pa pridejo pomagat tudi prostovoljci, vendar jih nismo ravno veseli, saj morajo biti delavci zavarovani in cepljeni proti raznim okužbam, kar pa je večkrat problem.«

Kakšna je povezanost in kako sodelujete z ostalimi zavetišči?

»Povezujejo se bolj zavetišča z istim statusom, torej javna ali zasebna. Zasebniki se moramo bolj boriti, saj imamo drugače urejeno financiranje in to je dositkrat težava.«

Kdo je plačnik za oskrbo živali?

»Občina, s katero imamo pogodbo, plača 30-dnevno oskrbo živali. Če je žival pri nas dlje, pa je financiranje naša skrb.«

Kakšni so stroški ene živali?

»To je odvisno od posamezne živali. Največji strošek predstavljajo bolne živali, ki jih je tudi največ. To pomeni, da moramo kupiti zdravila in poravnati veterinarske preglede. Hrana v primerjavi s temi stroški niti ni tako draga.«

Kako sodelujete s sosedi in lokalno skupnostjo?

»S sosedi imamo zelo dobre odnose. Edini problem je bil sprehajanje naših psov, saj so sosedi letos poleti celo zbirali podpise za peticijo, da ne bi več sprehajali psov. To smo umirili, tako da smo omejili prostor za sprehajanje na javne površine

(ceste). Sproti moramo opozarjati stranke, ki pridejo sprehajati naše kužke, kje jih lahko sprehajajo, da po pomoti ne »vdiramo« na zasebne površine.«

Ali proti komu vložite tožbo oz. jo kdo vloži proti vam?

»Eno tožbo je že vložil nek gospod. Tožba traja že 3 leta.«

Koliko in katere živali imate trenutno v zavetišču?

»Trenutno imamo v zavetišču 6 muc in 60 do 70 psov. Včasih se pojavi tudi kakšna papiga ali pa morski prašiček.«

Slika 1: Muce v zavetišču Zonzani

Kako poskrbite za najdene živali in kakšni so postopki oskrbe?

»Ko žival pride k nam, ji najprej pregledamo čip. Preverimo, če ima lastnika. Če ga ima, ga pokličemo in mora priti po žival, mora pa tudi plačati storitev. Če pes nima identifikacijske številke, se začne postopek oskrbe. Najprej ga pošljemo v karanteno. To je ločen prostor od ostalega dela zavetišča. Potem žival cepimo proti notranjim in zunanjim zajedavcem. Sledi veterinarski pregled. Veterinar obišče zavetišče ob 12. uri in odide ob 16. uri. Nato sledi pregled, na katerem se

določi starost, spol. Pri samicah preverimo tudi morebitno brejost. Potem je žival pri nas. Izda se dokumentacija, to naredi tajnica običajno še isti dan.«

Koliko živali sprejmete približno na dan/mesec/teden?

»V enem letu sprejmemo približno 1200 živali. To je približno 3 na dan, seveda je to odvisno od dneva. Na primer, včeraj v naše zavetišče ni prišla nobena žival, prejšnji teden pa so se klici kar vrstili.«

Slika 2: Pasja mladička v zavetišču Zonzani

Koliko je primerov, ko živalim praktično ni več pomoči?

»Hm ... Tako bom rekla, za lansko leto smo računali statistiko. Imeli smo 97 % oddajo, torej smo evtanazirali 3 % živali. Evtanazijo izvedemo običajno takrat, ko živalim res ni več pomoči. Na primer, imeli smo žival, ki jo je povozil vlak. Pri takšnih poškodbah tako ali tako ni več rešitve, zato se nam zdi bolj humano, če jo evtanaziramo, kot da jo pustimo živeti malce dlje, in to v mukah.«

Se spominjate kakšnega res posebno zanimivega primera?

»Joj, veste, toliko jih je. Vsi so po svoje posebni, vsaka žival govori neko zgodbo. Včasih razmišljam, da bi celo napisala knjigo (smeh).«

Kakšni so pogoji, da lahko nekdo prevzame žival?

»Oseba mora biti polnoletna. Vsakega tudi izprašamo, da vidimo, kakšne socialne razmere ima, zanima nas njegovo bivališče in zakaj želi imeti žival. Če kdo ne želi odgovarjati na naša vprašanja, to razumemo, saj nimamo nikakršnega dovoljenja za izpraševanje. Žival oddamo samo tistemu, ki bo zanjo primerno skrbel in bo njen lastnik.

Na primer, pride nekdo k nam in nam reče: »Moja prijateljica si pa želi za rojstni dan kužka.« Glejte, tako to ne gre. Priporočljivo je, da se, preden vzamete žival, večkrat oglasite in jo peljete na sprehod ter da to žival spoznate.

Zgodi se tudi, da se nekateri ljudje tudi vračajo in želijo zamenjavo. Zamenjati želijo žival.

Ljudem z otroki priporočamo mladiče. Male kužke, da se navadijo drug na drugega. Gre za to, da so mladiči bolj igrivi.«

Slika 3: Psi v zavetišču Zonzani

Kakšno je povpraševanje po živalih?

»Včasih je bilo povpraševanja manj, predvsem zaradi predsodkov, vendar se je nekaj let nazaj to spremenilo. Zdaj je povpraševanje kar veliko.«

Kako lahko učenci/otroci pomagamo pri delovanju zavetišča?

»Najboljša pomoč je zbiranje hrane.«

Slika 4: Prijazni kuža v zavetišču Zonzani

6 OBISK VETERINARSKÉ AMBULANTE

V sredo, 24. februarja 2010, smo se napotile v veterinarsko ambulanto za male živali Zvitorepka v Celju. Na naša vprašanja nam je potrpežljivo odgovarjal veterinar Rok Krajnik, ki največ sodeluje z Zavetiščem za zapuščene živali Zonzani.

Kdaj je bila ustanovljena veterinarska ambulanta za male živali Zvitorepka?

»Naša ambulanta obratuje že eno leto in pol.«

Kakšni so načrti vaše ambulante za prihodnost?

»Ambulanta je bila prvotno namenjena hišnim živalim (mucam in psom), v prihodnosti pa želimo dejavnost razširiti tudi na večje živali. Sicer pa je glede prihodnosti vedno negotovo govoriti.«

V katerem času ste na voljo uporabnikom/lastnikom živali in zavetišču?

»Z začetkom februarja 2010 smo razširili delovni čas in smo po novem lastnikom na voljo od 8. do 18. ure med tednom in od 8. do 12. ure ob sobotah. Zavetiščem pa smo na voljo ob drugačnem času, saj sta tudi ambulanti ločeni. Zavetišče ima ambulanto že od leta 2004.«

S katerim zavetiščem za zapuščene živali sodelujete?

»Trenutno sodelujemo le z enim zavetiščem za živali, in sicer z zavetiščem Zonzani, ki se nahaja v Dramljah, sodelujemo pa tudi z Mačjo hišo.«

Na kakšen način sodelujete z zavetiščem?

»Zavetišče Zonzani obiskujemo kot veterinarji. To delo opravljam jaz, v času moje odsotnosti pa kolegica. Opravimo osnovni pregled (vsaka žival, ki je v zavetišču, mora biti pregledana), odstranimo notranje in zunanje parazite, opravimo cepljenje proti kužnim obolenjem. Kastracijo in sterilizacijo pa opravimo tukaj, v Zvitorepki, saj imamo tukaj boljšo opremo.«

Kdo financira zdravstvene storitve za zavetišča?

»Zavetišča se financirajo iz sredstev lokalne skupnosti, torej občine. Občina bi morala imeti na razpolago 1 boks za katerokoli žival na 800 prijavljenih psov v tej občini.

Osnovno oskrbo financira občina, prav tako kastracijo in sterilizacijo. Nadstandardno oskrbo pa velikokrat financira Zvitorepka ali pa s pomočjo denarja, ki ga zavetišče zbere s pomočjo donacij. Za osnovno veterinarsko pomoč se šteje pomoč, ki je potrebna za preživetje živali. Na primer, če ima žival krvavečo rano, je treba rano ozdraviti, če pa ima na primer odprti zlom, je treba krvavitev ustaviti. Sanacija zloma pa ni več del nujne veterinarske oskrbe. Tega občine ne plačujejo, stroški pa so veliki. Torej karkoli direktno ogroža življenje, se odstrani, ostalo pa je nadstandard.«

Slika 5: Sodobno urejena veterinarska ambulanta

Ali je po vašem mnenju urejenost in številčnost zavetišč po Sloveniji ustrezna?

»Po mojih izkušnjah je zavetišč premalo oziroma je premalo prostora v zavetiščih. Sicer se je lani odprlo zavetišče v Mariboru, vendar velik delež občin še zmeraj ni poskrbel za živali, kot nalaga zakon. Problem je tudi v nekaterih občinah, kjer zavetišče je, vendar tam nočejo izvajati zakona v meri, kot bi bilo potrebno.«

Kaj pa v Celju?

»Celjska občina je, kar se tega tiče, zgledna. Problem pa se zopet pojavi pri financah.«

Menite, da bolje delujejo javna ali zasebna zavetišča?

»Odgovor na to vprašanje ni preprost in mislim, da nisem oseba, ki bi lahko o tem presojala. Pa vendar menim, da imajo javna zavetišča prednost, vsaj kar se tiče financ. Ker je proračun večji, lahko živalim nudijo boljšo oskrbo. Privatna zavetišča se borijo za delež na tržišču. Seveda pa imajo tudi javna zavetišča svoje napake in še zdaleč niso idealna.«

Kaj si želite v prihodnosti glede problematike zavetišč?

»Velik začetek bi že bil, da bi se vsaj nepopolna zakonodaja začela izvajati, kot je treba. Zakon se velikokrat izvaja le nad zavetišči, ki nimajo dovolj financ za ustrezno oskrbo živali, občin, ki to dopuščajo leta in leta, pa nihče ne kaznuje.«

Katere živali iz zavetišča največkrat oskrbujete?

»Največ je seveda psov in mačk. Pri nas na oddelku za kirurgijo pa je več mačk. Kar se tiče zavetišč je psov in mačk približno enako.«

Ali se po vašem mnenju živali iz zavetišča razlikujejo od živali, ki pridejo k vam z lastnikom? Na kakšen način?

»Mislim, da je razlika predvsem v tem, da so živali iz zavetišča bolj hvaležne kot tiste, ki prihajajo iz urejenih domov. Znajo ceniti, da jim nekdo nudi dom in to hvaležnost izražajo skozi celo življenje. Glede kvalitete veterinarske oskrbe pa med živalimi iz zavetišča in ostalimi ni nikakršne razlike.«

S kakšnimi težavami, boleznimi in poškodbami se najpogosteje srečujete pri živalih iz zavetišča?

»Pri mačkah je največ bolezni povezanih z virusnimi obolenji. Zavetišča so veliko bolj primerna za pse kot za mačke. Mačke so veliko bolj svobodnjaške, v zavetišču pa v majhnem prostoru živi veliko več živali, kot bi jih na istem prostoru v naravi, zato se tudi bolezni hitreje širijo. To je največji problem muc v zavetiščih v vsej Sloveniji, glede poškodb pa ni večjih odstopanj.«

Ali spremljate zdravstveno stanje že oddane živali?

»Zdravstveno stanje oddane živali je v odgovornosti lastnika, prav tako kot pri ostalih živalih. Lastnik mora skrbeti za živali, za njihovo dobrobit in zdravje, ne glede na to, kje jo je dobil. Prav tako zakon ne daje pristojnosti, da bi lahko zavetišče prisostvovalo pri zdravljenju in odraščanju oddane živali. Edino pristojnost imajo v primeru suma zanemarjanja, poškodb veterinarske postaje v Republiki Sloveniji.«

Ali tudi novi lastniki oddane živali prihajajo k vam?

»Velikokrat, saj mora biti žival cepljena še proti steklini in nalezljivim boleznim. Odvisno je seveda od lastnikov. Izkušnje so dobre.«

Ali večkrat naletite na znake nasilja in mučenja nad živalmi?

»Ne, k sreči teh zlorab, od kar se srečujem z zavetiščem (že 7 let), skorajda ni. Bilo je sicer nekaj zares grozljivih primerov, vendar je opaziti predvsem več zanemarjanja kot dejanskega izživljanja nad živalmi. Upam, da je tudi sicer stanje takšno. Nekaj pa je tudi takšnih primerov, ko je žival mučena, pa nikoli ne pride do zavetišča.«

Kaj storite v takih primerih?

»V takih primerih podamo prijavo uradnim institucijam, ki ustrezno ukrepajo. Zavetišča ali podobna društva nimajo nobenih pristojnosti, da bi lahko sama preverila stanje živali.«

Kateri so po vašem mnenju razlogi, da ljudje ne vzamejo živali iz zavetišča?

»Po mojem mnenju je zato še vedno kriv odnos do zavetišča, mišljenje, da so tam manj vredne živali, in pa želja po pasemskih živalih. Ljudje se včasih bojijo izkušenj, ki jih imajo za seboj živali iz zavetišča. Opažamo, da je odrasle živali iz zavetišča zelo težko oddati. Psi, ki so starejši od dveh let, imajo le še kanček možnosti, za pse, ki so starejši od štirih let pa je najti posvojitelja skoraj nemogoče.«

Slika 6: Veterinarski pregled mačke.

Kako še lahko poskrbimo za živali, tudi če niso naša last? Kaj lahko učenci še storimo?

»Najprej moramo spoštovati živali kot bitja in razumeti, da imajo tudi ona čustva. Zelo pomembno je tudi, da ne dražimo živali in imamo do njih spoštljiv odnos. Torej je največ, kar lahko naredimo, pravilen odnos do živali. Če pa se da, so zavetišča vedno hvaležna pomoči. Predvsem v teh zimskih mesecih potrebujejo tople odeje. Pomembno je tudi, da naše znanje o zavetiščih in živalih prenašamo naprej na odrasle in sovrstnike.«

Kaj bi za konec še želeli sporočiti ostalim ljudem/učencem?

»V največji meri to, da si Zemljo delimo z vso naravo in smo z njo povezani, da nimamo superiornega odnosa do narave, saj smo tudi sami del nje. Vse živali, ki nas obkrožajo, so del narave. Ne bodimo sebični in jemljimo le tisto, kar zares potrebujemo.«

Spomnite se še kakšnega žalostnega in res lepega trenutka.

»Žalosten: V tem primeru gre za psa, ki smo ga našli v jarku. Bil je pretepen, zvezan z žico in v vrečki za smeti. Ko smo prišli, je bil še živ, vendar mu ni bilo več pomoči.

Veselih trenutkov pa je bilo ogromno. Za veterinarja ni lepšega kot oskrbeti žival in ji priskrbeti lastnika, ki je zadovoljen z njo in jo ima rad. V spomin sta se mi najbolj vtisnili dve zgodbi. Prva govori o mucu, ki ji je kosilnica odsekala obe zadnji tački. Lastnica jo je pripeljala k nam kljub temu, da možnosti za preživetje skorajda ni bilo. Muca pa je imela neverjetno voljo do življenja, saj je sama prišla k nam in nas poslušala, ko smo se pogovarjali o njenih možnostih in morebitni evtanaziji. Odločili smo se, da jo kljub hudim poškodbam ne bomo evtanazirali. Lastnica je mucu trideset dni vozila na prevezovanje. Muca je dobila posebne čveljčke in še danes veselo skače okoli.

Drugi primer je precej podoben, saj govori o neverjetni volji do življenja. Psička je doživela prometno nesrečo in oslepela na obe očesi. Kljub hudim poškodbam se ji je nekako uspelo izmazati. Dobila je nov dom poln toplote in ljubezni.«

7 ZAKLJUČEK

V raziskovalni nalogi smo želele ugotoviti, kakšen odnos ima človek do zavetišč za zapuščene živali in kako je ta odnos povezan z generacijami in spolom. S pomočjo literature smo razširile naše zanimanje in sestavile anketni vprašalnik za učence in učenke osnovne šole ter za naključno izbrane osebe nad 35 letom starosti.

Analiza anketnih vprašalnikov je v večini primerov pokazala rezultate, ki smo jih pričakovale. Presenetilo pa nas je dejstvo, da razlike med mnenji in odnosi starejših do zavetišč in mlajših niso tako velike.

Menimo, da imajo ljudje premalo informacij in stikov z zavetišči in zapuščenimi živalmi, zato tudi ne nudijo dovolj pomoči. Prav zaradi tega smo na šoli izdelale dva plakata, na katerih smo opozarjale na problem, ter organizirale zbiralno akcijo.

V raziskovalni nalogi smo večino naših hipotez potrdile. Rezultati so se tako pogostokrat ujemali z našimi predvidevanji. Bi pa lahko naše raziskovanje še razširile in bolj poglobljeno raziskale tudi odnos človeka do živali v preteklosti.

Raziskovale bi lahko tudi vzroke, zakaj se več ljudi ne odloča za posvojitev živali iz zavetišča, saj so nam anketiranci pripravljenost izkazovali, vendar pa je realnost drugačna. To bi lahko bilo tudi zanimivo izhodišče za zavetišča, saj je med ljudmi še veliko pripravljenosti za sodelovanje z zavetišči, a prevečkrat ne najdejo poti drug do drugega.

Menimo, da je bila tema zelo zahtevna za raziskovanje, saj je literature za to področje malo. Vsekakor pa je nabolj pomemben del razmišljanje posameznikov in njihovo mnenje, saj na tem temelji naše delo.

8 UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI

- 1 MORRIS, D. 1990. *Zakaj pes maha z repom*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- 2 PODRŽAJ, M. 2007. *Povezava človek – žival na primeru psov iz azila Gmajnice v Ljubljani, diplomsko delo*. [online]. [uporabljeno 10. 12. 2009]. Dostopno na URL: <http://www.digitalna-knjiznica.bf.uni-lj.si/zootehnika.htm>
- 3 Pravilnik o pogojih za zavetišča za zapuščene živali. V: *Uradni list Republike Slovenije*, let. XX, št. 45, str. 6275-6278.
- 4 SAM, A. 2003. *Milena*. Ljubljana: samozaložba.
- 5 ŠTARKEK, N. 2010. Kako ravnati z najdenčkom? V: *Novi tednik*, let. 65, št. 5, str. 17.
- 6 TAYLOR, I. 1993. *Vaš pes*. Ljubljana: Državna založba Slovenije in Mladinska knjiga.
- 7 *Veterinarska ambulanta Zvitorepka*. [online]. [uporabljeno 17. jan. 2010]. Dostopno na URL: <http://www.zvitorepka.si>
- 8 Zakon o zaščiti živali (ZZZiv). V: *Uradni list Republike Slovenije*, let. IX, št. 98, str. 14645-14653.
- 9 *Zavetišča za zapuščene živali*. [online]. [uporabljeno 12. dec. 2009]. Dostopno na URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Animal_shelter
- 10 *Zavetišča za zapuščene živali*. [online]. [uporabljeno 12. dec. 2009]. Dostopno na URL: http://www.peta.org/mc/factsheet_display.asp?ID=40
- 11 *Zavetišče za zapuščene živali Zonzani*. [online]. [uporabljeno 15. nov. 2009]. Dostopno na URL: <http://www.zonzani.si>
- 12 ZORKO, M. 2005. *Povezava človek – žival na primeru psov iz azila Maribor, diplomsko delo*. [online]. [uporabljeno 10. dec. 2009]. Dostopno na URL: <http://www.digitalna-knjiznica.bf.uni-lj.si/zootehnika.htm>

9 PRILOGE

9.1 VZOREC ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

ZAVETIŠČA ZA ZAPUŠČENE ŽIVALI

ANKETA

Smo učenke 9. a-razreda. Letošnje leto delamo raziskovalno nalogo na temo zavetišč za živali. Prosim te, da na spodnja vprašanja odgovoriš iskreno. Anketa je anonimna.

Razred: _____

1. Ali veste, kaj je zavetišče za živali?

- a) Da.
- b) Ne.

Če ste obkrožili DA, prosim, napišite, kaj je po vašem mnenju zavetišče za živali.

_____

2. So zavetišča javna ali so v zasebni lasti?

- a) Zasebna last.
- b) Javna last.
- c) Tako zasebna kot javna last.

3. Ste že kdaj bili v zavetišču za zapuščene živali?

- a) Da. V katerem: _____
- b) Ne.
- c) Ne vem, kaj je to.

4. Kakšno je vaše mnenje o zavetiščih?

- a) Menim, da opravljajo dobro delo, saj pomagajo zapuščenim živalim.
- b) Menim, da niso koristna, saj samo izkoriščajo ljudi in živali.
- c) Nimam nobenega mnenja.
- d) Drugo: _____

5. Ali imate hišnega ljubljence?

- a) Da. Katero žival? _____
- b) Ne.
- c) Se še odločam. Katero žival? _____
- č) Sem ga imel. Katero žival? _____

6. Ali ste že kdaj vzeli kakšno žival iz zavetišča?

- a) Da. Katero? _____
- b) Ne.

---

7. Ali se strinjate z naslednjo trditvijo »Živali iz zavetišča so drugačne kot tiste, ki jih lahko dobimo pri rejcu.«?

- a) Da.
- b) Ne.

7. 1. Zakaj tako mislite?

---

8. Ste že kdaj pomagali ustanovam, ki se ukvarjajo z živalmi?

- a) Da.
- b) Ne.

8.1. Če ste odgovorili z DA, odgovorite na kakšen način ste pomagali.

- a) Finančna pomoč (denar).
- b) Materialna pomoč (hrana, odejice ...).
- c) Drugo: _____

9. Ali bi bili pripravljeni vzeti kakšno žival iz zavetišča?

- a) Da.
- b) Ne. Zakaj ne? _____

Za vaše iskrene odgovore se vam najlepše zahvaljujemo!

9.2 VZOREC VPRAŠANJ ZA INTERVJU S TATJANO LENKO IZ ZAVETIŠČA ZONZANI

1. Zgodovina/prihodnost zavetišča:
Kdaj je bilo ustanovljeno?
Kako se je zavetišče razvijalo (po obsegu, po vsebini)?
Kakšni so načrti za prihodnost?
2. Organizacija zavetišča:
Število zaposlenih.
Kdo vodi zavetišče?
Kakšni so pogoji za zaposlitev?
Ali je delo prostovoljno/plačljivo?
Povezanost in sodelovanje z ostalimi zavetišči.
3. Financiranje zavetišča:
Kdo je plačnik za oskrbo živali?
Kakšni so stroški ene živali?
4. Sodelovanje z občani:
Sodelovanje s sosedi in lokalno skupnostjo.
Ali proti komu vložite tožbo oz. jo je kdo vložil proti vam?
5. Sprejem in oskrba živali:
Koliko in katere živali imate trenutno v zavetišču?
Kako poskrbite zanje? Kakšni si postopki oskrbe?
Koliko živali sprejmete povprečno v enem tednu?
Na kakšen način pridejo živali v zavetišče?
Koliko je primerov, ko živalim praktično ni več pomoči?
Se spomnite kakšnega posebno zanimivega primera?
6. Oddaja živali:
Kakšni so pogoji, da lahko nekdo prevzame žival?
Kakšno je povpraševanje po živalih?
7. Zakonodaja, ki ureja delo zavetišča.
8. Zanimivosti, anekdote, najlepši trenutki, najbolj žalostni trenutki v zavetišču.
9. Kako lahko tudi učenci pomagamo?

9.3 VZOREC VPRAŠANJ ZA INTERVJU Z ROKOM KRAJNIKOM IZ VETERINARSKE AMBULANTE ZA MALE ŽIVALI ZVITOREPKA V CELJU

1. Zgodovina in organizacija vaše veterinarske ambulante:
  - Kdaj je bilo ustanovljena?
  - Kakšni so načrti za prihodnost?
  - V katerem času ste na voljo uporabnikom/lastnikom živali in zavetišču?
2. Povezanost in sodelovanje z zavetišči za zapuščene živali:
  - S katerim zavetiščem za zapuščene živali sodelujete?
  - Na kakšen način sodelujete z zavetiščem?
  - Kdo financira zdravstvene storitve za zavetišče?
  - Ali je po vašem mnenju urejenost in številčnost zavetišč po Sloveniji ustrezna?
  - Kaj pa v Celju?
  - Menite, da bolje delujejo javna ali zasebna zavetišča?
  - Kaj si želite v prihodnosti glede problematike zavetišč?
3. Živali iz zavetišča:
  - Katere živali iz zavetišča največkrat oskrbujete?
  - Ali se po vašem mnenju živali iz zavetišča razlikujejo od živali, ki pridejo k vam z lastnikom? Na kakšen način?
  - S kakšnimi težavami/bolezni/poškodbami se najpogosteje srečujete pri živalih iz zavetišča?
4. Sodelovanje z novimi lastniki živali:
  - Ali spremljate zdravstveno stanje že oddane živali?
  - Ali tudi novi lastniki oddane živali prihajajo k vam?
5. Odnos ljudi do živali:
  - Ali večkrat naletite na znake nasilja/mučenja nad živalmi?
  - Kaj storite v takih primerih?
  - Kateri so po vašem mnenju razlogi, da ljudje ne vzamejo živali iz zavetišča?
  - Kako še lahko poskrbimo za živali, tudi če niso naša last? Kaj lahko učenci še storimo?
  - Kaj bi za konec še želeli sporočiti ostalim ljudem/učencem?

9.4 OBVESTILO PO ŠOLSKEM RADIU ZA ZBIRALNO AKCIJO

Sporočilo je bilo objavljeno po šolskem radiu 25. 11. 2009.

ZBIRALNA AKCIJA ZA ZAVETIŠČE ZONZANI

Nekatere živali nimajo doma, obsojene so na mraz in lakoto. Takšnim živalim so edina rešitev zavetišča za zavržene živali. Eno izmed njih je tudi zavetišče Zonzani v Dramljah.

Smo tri učenke 9. a-razreda. Skupna nam je ljubezen do živali. Ni nam vseeno, ko vidimo, kako nekateri ljudje ravnajo z živalmi, zato smo se odločile, da bomo pomagale.

Pomagate pa lahko tudi vi! Zbiramo namreč skoraj vse, kar zavetišče za zavržene živali Zonzani potrebuje: odejice, hrano za živali, igračke in podobno. V naslednjih dveh tednih bomo vesele vsakega vašega prispevka. Kar prinesete, dajte razredničarki ali ge. Grenko.

Živali vam bodo hvaležne!

Špela, Klara in Katja